

**«Денсаулық сақтау және медициналық сақтандыру
жөніндегі Қазақ «Интертич» корпорациясы» АҚ**

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық
қаржылық есептілік және

Тәуелсіз аудитор есебі

Мазмұны

Тәуелсіз аудитордың есебі.....	1
Қаржылық жағдай туралы есеп.....	2
Жиынтық кіріс туралы есеп.....	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	4
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	5
1. Жалпы ақпарат	5
2. Қаржылық есептілікті ұсыну негізі	7
3. Есеп саясатының негізгі ережелері.....	18
4. Ақшалай қаражат	18
5. Банктердегі депозиттер.....	18
6. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.....	18
7. Кері репо келісімдері	18
8. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	18
9. Баска активтер	19
10. Инвестициялық жылжымайтын мүлік.....	19
11. Негізгі құралдар.....	20
12. Материалдық емес активтер.....	20
13. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек.....	20
14. Еңбек сіңірілмеген сақтандыру сыйлықақылары бойынша резерв	20
15. Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	20
16. Баска міндеттемелер	21
17. Капитал	22
18. Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	23
19. Инвестициялық қызметтен түсетін табыс	23
20. Жалпы әкімшілік шығыстар	23
21. Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	24
22. Байланысты тараптармен операциялар	25
23. Шарттық және шартты міндеттемелер	25
24. Қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты	32
25. Капиталды басқару.....	32
26. Есепті күннен кейінгі оқиғалар.....	32

«Центраудит-Казахстан» ТАК» ЖШС
Аудит бойынша директор
(МФЮ аудиторлық қызметпен айналысуға
мемлекеттік лицензиясы № 0000017,
1999 жылғы 27 желтоқсанда берілген)
О.И. Шмидт
2019 жылғы 29 наурыз

«Денсаулық сақтау және медициналық сақтандыру жөніндегі Қазақ «Интертич» корпорациясы» АҚ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

Ескертумен пікір

Біз «Денсаулық сақтау және медициналық сақтандыру жөніндегі Қазақ «Интертич» корпорациясы» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бухгалтерлік баланс, пайда мен шығындар туралы есеп, меншік капиталындағы өзгерістер туралы есеп және көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есептік саясаты негізгі қағидаларының қысқаша мазмұнын қосқанда қаржылық есептілікке берілген ескертпелермен қамтылған қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік.

Біздің пікіріміз бойынша, ұсынысып отырған қаржылық есептілік 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның қаржылық жағдайының бүкіл маңызды тұстарын, сондай-ақ Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі оның қаржылық нәтижелері мен қаржы қозғалысын шынайы көрсетеді (бұдан әрі - «ХКЕС»).

Пікір білдіру үшін негіздеме

2018 жылғы 31 желтоқсандағы компанияның қаржылық жағдайы туралы есебінде баланстық құны 511,500 мың теңге сатып алынған материалдық емес актив көрсетілген (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 573,500 мың теңге). Белсенді нарықтың болмауына байланысты, осы активтің әділ құнының жеткілікті аудиторлық дәлелін ала алмадық. Нәтижесінде біз осы активтер мен міндеттемелерді тану және кейіннен бағалау және, тиісінше, тұтастай алғанда қаржылық есептілікке қатысты кез-келген түзетулерді қажет ете алмайтындығын анықтау мүмкін болмады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (бұдан әрі - ХАС) сәйкес жүргіздік. Біздің міндеттеріміз осы стандарттарға сәйкес төменде «қаржылық есептілігіне аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі» атты бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлердің халықаралық этика стандарттары кеңесінің Кәсіби бухгалтерлер этикасы кодексіне сәйкес (бұдан әрі - БХЭСК) Қоғамға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз БХЭСК этика кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттемелерімізді орындадық. Біздің тарапымыздан алынған аудиторлық дәлелдер жеткілікті және біздің аудиторлық пікірімізді білдіру үшін негіз болып табылады деп санаймыз.

Кәсіпорын басшылығының және корпоративтік басқаруға, қаржылық есептілікке жауап беретін тұлғаларының жауапкершілігі

Кәсіпорын басшылығы осы қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленуіне және дұрыс ұсынылуына, жауапсыз іс-әрекеттер мен қателіктердің салдарынан маңызды бұрмалаулар қамтылмайтын қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты болып табылады.

Қаржылық есептілікті дайындауда Кәсіпорын басшылығы Кәсіпорынды таратуға, оның қызметін тоқтатуға нитеттенген жағдайларды қоспағанда немесе оны таратудан не қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты басқа альтернативасы жоқ болған жағдайды қоспағанда, Кәсіпорын өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілеттілігін бағалауға, үздіксіз қызметке жататын мәліметтердің тиісті жағдайларда ашылуына және қызметтің үздіксіздігі туралы жол беру негізінде қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Кәсіпорынның қаржылық есептілігінің дайындығын бақылауға жауапты.

Қаржылық есептілігіне аудит жүргізу барысында аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте жауапсыз іс-әрекеттер мен қателер салдарынан елеулі бұрмалану қамтылмайтынына ақылға сиымды (қисынды) сенімді болу және біздің пікіріміз қамтылған аудиторлық есептің басып шығарылуы. Ақылға қонымдылық (қисындылық) жоғары сенімділік деңгейін білдіреді, бірақ ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит кез келген жағдайда, елеулі бұрмалау болған кезде оны әрқашан анықтайтынына кепіл болып табылмайды. Бұрмалаулар жауапсыз іс-әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер жекелей немесе жиынтығында осы қаржы есептілігі негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал етуі мүмкін болады деп негізді түрде болжауға болатын болса, маңызды болып саналады.

ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде, біз кәсіби пікірді қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сондай-ақ біз келесі іс-әрекеттерді орындаймыз:

- жауапсыз іс-әрекеттердің немесе кателердің салдарынан қаржы есептілігінің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық шаралар әзірлеп жүргіземіз және өз пікірімізді білдіру үшін негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Жауапсыз іс-әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмау тәуекелі кателер нәтижесінде елеулі бұрмалану тәуекеліне қарағанда жоғары болып табылады, себебі жауапсыз іс-әрекеттерге сөз байласу, жалғандық жасау, қасақана өткізу, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесінен тыс іс-әрекеттер қамтылуы мүмкін.

- Қоғамның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатынсыз, мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін, , аудитке маңызы бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;

- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін, сондай-ақ басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;

- үздіксіз қызметтегі басшылықтың жол беруді қолданудың заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал аудиторлық дәлелдер негізінде – нәтижесінде Қоғамның өз қызметін үздіксіз жүргізуді жалғастыруға қабілеттілігіне елеулі күдік туындауы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздік бар ма, сол туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келетін болсақ, біз аудиторлық есепте қаржылық есептілікте ақпараттың тиісті ашылуына назар аударуымыз қажет, ал егер мұндай ақпараттың ашықтығы болмаса, онда пікірімізді жаңғыртуымыз (модификациялауымыз) қажет. Біздің қорытындылар біздің аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделеді. Алайда, алдағы оқиғалар немесе жағдайлар Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;

- қаржылық есептілікті ақпаратты ашуды қосқанда, жалпы оның құрылымы мен мазмұнын ұсынуды, сондай-ақ қаржылық есептіліктің негізіне жататын операциялар мен оқиғалар олардың дұрыс қолданылуын қамтамасыз ететіндей ұсынылғандығын бағалаймыз.

Біз Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара әрекет етуді жүзеге асырамыз, оларға басқа мәліметтерден бөлек, аудиттің жоспарланған мөлшері мен мерзімдері, сондай-ақ аудиттің қорытындылары бойынша елеулі ескертулер, соның ішінде аудит барысында анықталынатын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты назарларына жеткіземіз.

Аудитор

(аудитордың біліктілік куәлігінің № МФ-0000061, 2012 ж. 06 қаңтарда берілген)

Қазақстан Республикасы, 050059, Алматы қ.,
Әл-Фараби даңғ., 19, «Нұрлы-Тау» павильон-орталығы,
1Б павильон, 301-302 кеңсе

С.С. Сафронова

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП
2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы

	Ескертпе*	2018 ж.	2017 ж.
Сақтандыру сыйлықақылары	18	6,675,320	5,172,537
Еңбек сіңірілмеген сақтандыру сыйлықақыларының резервіндегі өзгеріс	18,14	(594,305)	(105,864)
Еңбек сіңірілген сыйлықақылар		6,081,015	5,066,673
Сақтандыру төлемдері	18	(4,804,569)	(4,127,553)
Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар және шығыстар бойынша резервтердегі өзгеріс	18	(594,376)	297,915
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстар		(5,398,945)	(3,829,638)
Комиссиялық шығыстар	18	(369,531)	(324,970)
Сақтандыру қызметінен түскен табыс		312,539	912,065
Инвестициялық қызметтен түсетін табыс	19	113,523	165,947
Бағамдық айырмадан таза шығын		569,442	(21,948)
Инвестициялық қызметтен түсетін табыс		682,965	143,999
Жалпы әкімшілік шығыстар	20	(763,351)	(892,488)
Күмәнді борыштар бойынша резерв құру (қалпына келтіру)	4,8,9	(33,212)	(37,863)
Басқа операциялық кірістер, нетто		6,954	25,602
Операциялық шығыстар, нетто		(789,609)	(904,749)
Салық салынғанға дейінгі табыс		205,895	151,315
Табыс салығы бойынша шығыстар	21	(56,672)	(35,893)
Жыл ішіндегі таза пайда		149,223	115,422
Басқа толық кіріс			
Кірістер мен шығыстар туралы есепке кейіннен қайта жіктеле алмайтын баптар		-	-
Табыс салығын шегере отырып, негізгі құралдардың әділ құнын түзету		-	145,655
Жиынтық табыс		149,223	261,077

* 5-33 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Басқарма төрағасы

Исаева А.А.

Бас бухгалтер

Филимонова Н.В.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП
2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы

	Акционерлік капитал	Негізгі құралдарды қайта бағалау резерві	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2017 жылғы 1 қантарда	860,000	89,953	-	2,032,041	2,981,994
Жыл ішіндегі таза пайда	-	-	-	115,422	115,422
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан түсетін табыс	-	145,655	-	-	145,655
Жалпы кіріс	-	145,655	-	115,422	261,077
Орналасырылған акциялар	1,500,000	-	-	-	1,500,000
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	(1,542,559)	(1,542,559)
Қайта бағалау амортизациясы	-	(5,619)	-	5,619	-
Резервтік капиталға аудару	-	-	12,326	(12,326)	-
2017 ж. 31 желтоқсанға	2,360,000	229,989	12,326	598,197	3,200,512
Жыл ішіндегі таза пайда	-	-	-	149,223	149,223
Жиынтық табыс	-	-	-	149,223	149,223
Орналасырылған акциялар	500,000	-	-	-	500,000
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	(500,000)	(500,000)
Қайта бағалау резервінің амортизациясы	-	(13,107)	-	13,107	-
Резервтік капиталдан аударым	-	-	(10,795)	10,795	-
2018 ж. 31 желтоқсанға	2,860,000	216,882	1,531	271,322	3,349,735

* 5-33 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Баскарма төрағасы

Исаева А.А.

Бас бухгалтер

Филимонова Н.В.

1. Жалпы ақпарат

«Денсаулық сақтау және медициналық сақтандыру жөніндегі Қазақ «Интертич» корпорациясы» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) 1992 жылы құрылды.

Кәсіпорынның бас кеңсесі мына мекен-жайда орналасқан: Қазақстан, 050051, Алматы қ., Назарбаев даңғылы, 275Е. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Кәсіпорын Қазақстан Республикасының аймақтарында 1 филиал мен 2 өкілдікті құрады.

Кәсіпорынның Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі берген 2010 жылғы 3 қыркүйектегі №2.1.17 жалпы сақтандыру секторында сақтандыру және қайта сақтандыру қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акциялардың негізгі ұстаушысы және соңғы бақылаушы жағы Джундубаева Сауле Отановна болып табылады.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері

Сәйкестік туралы есеп

2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілік Халықаралық Қаржылық Есептілік Стандарттарының Кеңесімен (ХҚЕС Кеңесі) басып шығарылған нұсқада Халықаралық Қаржылық Есептілік Стандарттарының талаптарына сәйкес дайындалған.

2018 жылғы қаржылық есептілік кәсіпорын басшылығымен 2019 жылдың 29 наурызда бекітілген.

Үздіксіз қызмет ұстанымы

Ұсынылған қаржылық есептілік Кәсіпорынның қызмет етуі мен таяу болашақта қызмет етуін ескере отырып дайындалған. Сонымен, Кәсіпорынның таратылу мақсаты немесе өз қызметінің көлемін елеулі қысқарту ниеті жоқ және қажет етпейді деген жорамалдар бар. Ұсынылған шоғырландырылған қаржылық есептілікте Кәсіпорын үздіксіз ұстанымының негізінде өз қызметін жалғастыра алмаған жағдайда қажет болатын түзетулер жоқ.

Есептеу қағидасы

Ұсынылған қаржылық есептілік есептеу қағидасына сәйкес дайындалған. Есептеу қағидасы төлем уақытына карамастан, жасалу фактісі бойынша қаржы жағдайына әсер ететін Кәсіпорынның шаруашылық операциясы мен басқа оқиғаларының нәтижелерін мойындау арқылы қамтамасыз етіледі. Операциялар мен оқиғалар бухгалтерлік есепте көрсетіледі және олар пайда болған қатысты кезеңдердің қаржылық есептілікте енгізіледі.

Қаржылық есептілік элементтерінің танылуы

Ұсынып отырылған қаржылық есептілігіне барлық активтер, міндеттемелер, капитал, кірістер мен шығыстар болып табылатын және қаржылық есеп беру элементтері енгізілген

Қаржы есептілігінің барлық элементтері желілік баптар түрінде ұсынылған. Кәсіпорындағы олардың сипаттамалары (функциялары) сәйкес өндірілген мақаласында қаржы есептілігін бірнеше элементтерін біріктіреді. Әрбір ұқсас мақалалардың елеулі түрі қаржылық есептілікте бөлек ұсынылады. Ұқсас емес сипаттағы мақалалар немесе функциясы ұқсас еместер бөлек ұсынылады, тек олар елеулі емес жағдайда.

Функционалдық валюта және қаржылық есептілікті ұсыну валютасы.

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы (ҚР) теңге болып табылады, сонымен қатар Кәсіпорынның функционалдық валютасы және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылатын валюта.

Барлық қаржылық ақпарат теңгеде ұсынылған және мың теңгеге дейін дөңгелектенеді. Шетелдік валюталармен көрсетілген қаржылық есептілік баптарын қайта есептеу үшін, сондай-ақ валюта операцияларын бухгалтерлік есепте көрсету мақсатында Кәсіпорын ҚР-ның ресми бағамдағы валюталарын пайдаланды.

31.12.2018 ж. жағдай бойынша

Еуро бағамы бойынша 439.37 теңге, 1 еуро;

АҚШ доллары бағамы бойынша – 384.20, 1 АҚШ долларына теңге

Рубль бағамы бойынша 5.52, 1 ресей рублі

31.12.2017 ж. жағдай бойынша

Еуро бағамы бойынша 398.23 теңге, 1 еуро;

АҚШ доллары бағамы бойынша 332.33 теңге, 1 АҚШ долларына

Рубль бағамы бойынша 5.77 теңге, 1 ресей рублі

Кәсіби пікірлерді, есептік бағаларды және жорамалдарды пайдалану.

Қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан активтер мен міндетті төлемдері ұсынылған сомаларды қатысты бағалаулар мен жорамалдарды дескриптор – өндіріс және шоғырландырылған қаржылық есептілікті және пайда немесе залалдың ұсынылған сомаларды күніндегі шартты активтер мен міндеттемелерді ашу даярлау талап етеді. Қаржылық дайындау активтер мен міндеттемелердің ұсынылған сомаларға қатысты бағалаулар мен жорамалдарды пайдалануды талап етеді.

Бағалау және олардың негізінде жатқан жорамалдар жүйелі түрде тексеріледі. Бухгалтерлік есеп бағалауларындағы өзгерістер қайта қарау ағымдағы және болашақ кезеңдерде әсер ететін болса, қайта қарау осы кезеңге ғана немесе болашақ кезеңдерде Бухгалтерлік есеп бағалауларындағы өзгерістер қайта қарау ағымдағы және болашақ кезеңдерде әсер ететін болса, қайта қарау осы кезеңге ғана әсер немесе өзгертуге және болашақ кезеңдерде кезеңінде, егер сметалық қарастырылатын кезеңде танылады. Өзгеріс-есептік бағалаудағы кезеңде танылады, ондағы бағалау қайта қаралады.

Белгісіздікке қатысты көрсетілген бағалаулар мен болжамдар болашақта міндеттеменің немесе активтің баланстық құнына елеулі түзетулерді талап ететін нәтижелерге әкелуі мүмкін:

Сақтандыру шарттары бойынша туындайтын шығындар бойынша міндеттемелер

Кәсіпорынның ең маңызды бухгалтерлік бағалауы жалпы сақтандыру шарттары бойынша шығындардан туындайтын түпкілікті жауапкершілікті бағалау болып табылады. Кәсіпорын осы шығындардың орнын толтыратын жауапкершілікті бағалау кезінде назарға алынуы тиіс бірнеше белгісіздік көздері бар.

Жалпы сақтандыру келісімшарттары бойынша есеп беру күнінде талап етілетін зиянның күтілетін түпкі құнын да, есепті датаға шығын келтірілген, бірақ есепке алынбаған шығындардың (бұдан әрі - «ОМШР») күтілетін акырғы құнын да бағалау қажет. Шығындардың түпкілікті шамасы анық белгіленбестен бұрын едәуір уақыт кезеңі талап етілуі мүмкін және ОМШР полистерінің кейбір үлгілері үшін бухгалтерлік баланста шығындар бойынша резервтің көп бөлігін қалыптастырады. Мәлімделген шығындар мен ОМШР құнын бағалау кезінде басшылық қабылдаған негізгі тәсіл болашақ шығындарды реттеу үрдістерін болжау үшін өткен шығындарды реттеу бойынша үрдістерді пайдалану болып табылады. Әрбір есеп беру күнінде өткен жылғы шығындардың бағалары дәлдік үшін қайта бағаланады және қорға өзгерістер енгізіледі. Жалпы сақтандыру шығындарына арналған резервтер ақшаның уақытша құны бойынша дисконтталмайды.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы сақтандыру шарттары бойынша осындай міндеттемелердің баланстық құны 1 383 328 мың теңгені құрады (2017: 788 952 мың теңге).

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің құнсыздануына арналған резерв

Құнсыздануды бағалау үшін Кәсіпорын дебиторлық берешекті және сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша мерзімі ұзартылған комиссиялық шығыстарды жүйелі түрде тексереді.

Үмітсіз сомалар мен нақты кредиттік тәуекелдер тікелей сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы бойынша есептен шығарылады. Өткен тәжірибеге негізделген құнсыздануға арналған резервтер сақтанушылардан және тікелей сақтандыру жөніндегі агенттерден/брокерлерден және қайта сақтандыру жөніндегі контрагенттерге қатысты дебиторлық берешекке қатысты қажет болып табылады.

Басшылық 2018 жылғы 31 желтоқсанға және 2017 жылғы 31 желтоқсанға қалыптастырылған құнсыздануға арналған резервтер жеткілікті болып табылады және қайтарылмайтын дебиторлық берешекке қатысты басшылықтың ең жақсы бағасын ұсынады деп санайды (8-Ескертпе).

Қаржы құралдарының әділ құны

Егер, қаржы жағдайы туралы есепте танылған қаржы құралдары мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны белсенді нарық деректерінің негізінде анықталуы мүмкін болмаған жағдайда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қосқанда, бағалау әдісін пайдалану арқылы анықталады. Осы модельдерге пайдаланатын деректер ретінде шамамен бақылауға алынған нарық акпараты қолданылады, бірақ, бұл жағдайда, оның жүзеге асырылуы тіпті мүмкін болмаған жағдайда, әділ құнын бағалау үшін белгілі бір пайымдау үлесі қажет етіледі. Пайымдау тәуекел, несие өтімділігі мен ауытқу сияқты шығыс деректердің есепке алынуын қамтиды. Осы факторларға байланысты жорамалдардағы өзгерістер қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсерін тигізуі мүмкін.

Салық салу

Салықтық тәуекелдерді бағалау кезінде салық заңында белгілі бағыттары ықтимал міндеттемелер деп санайды, егер ол табысты шағымдануға мүмкін деп есептесе, Кәсіпорын қосымша шағымдана алмайды. Бұл анықтау маңызды пайымдауды талап етеді және сақталуын тексеру үшін, салық заңнамасының өзгеруіне және нормативтік-құқықтық актілерді нәтижесінде салық іс жүргізу және салық органдарының қорытындыларын күтілген нәтижесінің анықтамасын өзгертеді. Қаржылық кезеңдер, тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы жыл ішінде бес күнтізбелік уақытта, салық органдары тексеру үшін ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда тексеру неғұрлым ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Басшылық 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның салық заңнамасын түсіндіруі ақылға қонымды және Кәсіпорынның позициясы салық органдары тарапынан расталады.

3. Есеп саясатының негізгі қағидаты

Есеп саясатындағы өзгерістер және ақпаратты ашу қағидаттары.

2018 жылдың 31 желтоқсанымен аяқталған есеп саясаты, оған сәйкес Кәсіпорын даярлаған қаржылық есептілік алдыңғы жылғы есеп саясатына сәйкес. 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енген келесі, жаңа және қайта қаралған стандарттар мен төмендегі IFRIC түсіндірмелердің қоспағанда.

2018 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген төменде келтірілген жаңа және қайта қарастырылған стандарттар мен IFRIC түсіндірулері

- ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» (2014 жылы шығарылған, 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді);
- ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарт бойынша түсімдер» (2018 жылғы 1 қаңтардан бастап жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді);
- ХҚЕС (IFRS) 15 түсінік беру «Сатып алушылармен шарт бойынша түсімдер» (2018 жылғы 1 қаңтардан бастап жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді);
- ХҚЕС (IFRS) 2 түзетулер «Акцияларға негізделген төлем операцияларын жіктеу және өлшеу» (2018 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін проспективті түрде қолданылады);
- IFRS 4 түзетулер «IFRS 9 қолдану «Қаржы құралдары» IFRS 4 бірге «Сақтандыру шарттары» (ұйым таңдаған тәсілге байланысты күшіне енеді);
- IFRIC 22 «Шетел валютасындағы операциялар және өтемді алдын-ала төлеу» (2018 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады);
- IAS 40 «Инвестициялық жылжымайтын мүлікті беру» (2018 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады);
- Жыл сайынғы ХҚЕС жетілдіру (2014-2016 жж. циклі) 2018 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін келесі ҚЕХС бөлігінде күшіне енеді;
- ХҚЕС (IFRS) 1 "Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын Бірінші қолдану";
- ХҚЕС (IAS) 28 "қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар".

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық есеп беру кезеңі үшін күшіне енген жаңа ХҚЕС, ХҚЕС-ке түзетулер мен түсіндірулер.

- ХҚЕС (IAS) 16 «Жал» (2019 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады);
- ХҚЕС (2015-2017 жж.циклі) жыл сайынғы жетілдіру (2019 ж. 1 қаңтардан бастап күшіне енеді, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі). Жақсартулар келесі стандарттарға қатысты:
- ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнес бірлестіктері». Бұл ұйым бизнестің бақылауына ие болғаннан кейін бірлескен операциядағы бұрынғы үлесін қайта бағалайтынын түсіндіреді;
- ХҚЕС (IFRS) 11 «Бірлескен қызмет». Ұйым бизнеске бірлескен бақылауды алғаннан кейін бірлескен операциядағы бұрынғы үлесін бағаламауы керек;
- ХҚЕС (IFRS) 12 «Табыс салығы». Топ дивидендтерді төлеудің барлық салық салдарларын тең дәрежеде қарастыруы тиіс;
- ХҚЕС (IAS) 23 «Қарыздар бойынша шығындар». Топ бастапқыда активті дамытуға тартатын кез келген қарыздар, актив оны мақсатты пайдалануға немесе сатуға дайын болғаннан кейін жалпы қарыз алудың бөлігі ретінде есепке алынады;
- ХҚЕС (IAS) 19 түзетулер «Жоспардың өзгеруі, тапшылықты қысқарту немесе жою нәтижесінде қайта бағалау» (2019 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді);
- Интерпретация (IFRIC) 23 "пайда салығын есепке алуға қатысты белгісіздік" (2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді);
- ХҚЕС (IAS) 28 түзетулер «Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар» (2019 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді);
- ХҚЕС (IFRS) 9 түзетулер «Потенциалды теріс өтеммен мерзімінен бұрын өтеу шарттары» (2019 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді);
- ХҚЕС (IFRS) 17 ««Сақтандыру келісімшарттары» (2021 жылғы 1 қаңтарда немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады);
- 10 (IFRS) ХҚЕС (IAS) 28 ХҚЕС-на түзетулер «Инвестордың және оның бірлескен немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы операциялардағы активтерді сату немесе олардың қосындысы» (күшіне ену күні үлестік қатысу әдісі бойынша зерттеу жобасын аяқтағанға дейін белгісіз мерзімге кейінге қалдырылады).

Кәсіпорын шығарылған басқа стандарттарды, түсіндірулерді және түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбаған, бірақ 2018 жылдың 1 қаңтарында күшіне енген.

Кәсіпорын осы стандарттарды олар күшіне енген сәттен бастап қолдануды жоспарлап отыр. Қазіргі уақытта Кәсіпорын осы стандарттардың, түзетулердің және түсіндірулердің оның қаржылық жағдайы мен қаржылық есептілігіне әсерін бағалайды.

Төменде Кәсіпорын 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданған есеп саясатының негізгі ережелері берілген.

Ақшалай қаражат

Ақша қаражаттары және олардың баламалары Кәсіпорынның есеп айырысу шоты мен кассасындағы ақша қаражатын білдіреді.

Банктердегі депозиттер

Өз қызметі барысында Кәсіпорын салымдарды банктерде орналастырылған күннен бастап үш айдан астам кезеңге орналастырады. Белгіленген өтеу мерзімі бар Кредиттік мекемелердегі қаражат кейіннен тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланатын құн бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қаражат бастапқы құны бойынша ескеріледі. Кредиттік мекемелердегі қаражат құнсыздану резервін шегергенде ескеріледі.

Қаржы құралдары

Қаржы құралдарының бастапқыда танылуы

Кәсіпорын қаржы активтері мен міндеттемелерді қаржы құралдары бойынша ережелердің бір бөлігі болған уақытта өзінің қаржы жағдайы туралы қаржылық есебінде таниды.

Қаржы активтері мен міндеттемелер бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын, қаржы активтері немесе міндеттемелерін сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар, әділ құны бойынша танылады.

Қаржы активтері

Кәсіпорын өзінің ХҚЕС (IAS) 39 қолданылатын қаржы активтерін келесідей жіктейді:

- пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері;
- қарыз және дебиторлық берешек;
- өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар;
- сатуға арналған қолда бар қаржы активтері.

Кәсіпорынның қаржы активтері банктік депозиттермен ұсынылған, ақша қаражаты және дебиторлық сауда берешегін қамтиды.

Қарыздар мен дебиторлық берешек

Қарыздар мен дебиторлық берешек тіркелген немесе анықталған төлемдері бар белсенді нарықта белгіленбейтін туынды емес қаржы активтері болып табылады. Қарыздар мен дебиторлық берешек бастапқы бағалаудан кейін құнсыздануға арналған резервті қоспағанда, пайыздың тиімді мөлшерлемесінің қолданылуымен амортизациялық құны бойынша есепке алынады. Амортизацияланған құн сатып алу кезінде пайда болған жеңілдіктердің немесе сыйлықақылардың ескерілуімен есептеліп, пайыздың тиімді мөлшерлемесінің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялар мен мәміле жасалған уақытта жұмсалатын қаражатты қамтиды. Активтің қаржылық есептілігінде танылуы тоқтатылған, құнсыздалу және амортизация есептелген уақытта пайда болатын кірістер мен шығыстар пайда мен шығыста танылады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санаты саудаға арналған қаржы активтерін қамтиды. Қаржы активтері, егер олар жақын болашақта сату максатында сатып алынған болса, саудаға арналған ретінде жіктеледі. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері әділ құны бойынша қаржылық жағдай туралы есепте ескеріледі, ал олардың әділ құнының таза өзгерістері пайда немесе залал туралы есепте танылады.

Осы санатқа басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде күшін жою құқығынсыз

Кәсіпорын өз қалауы бойынша жіктемеген туынды құралдар мен үлестік құралдарға инвестициялар жатады.

Бағамдалатын үлестік құралдар бойынша дивидендтер дивидендтерді алу құқығы белгіленген кезде пайда немесе залал туралы есепте өзге табыс ретінде танылады.

"Репо" және кері "репо" шарттары және бағалы қағаздармен қарыз операциялары

Бағалы қағаздарды сату және кері сатып алу шарттары ("репо" шарттары) есептілікте қаржыландырудың қамтамасыз етілген операциялары ретінде көрсетіледі. "Репо" шарттары бойынша өткізілген бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы есепте көрсетуді жалғастырады және контрагентте шарт немесе жалпы қабылданған практика талаптарынан туындайтын осы бағалы қағаздарды сату немесе қайта кепілге қою құқығы болған жағдайда, "репо" шарттары бойынша кепіл ретінде берілген бағалы қағаздар санатына аударылады. Тиісті міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте жеке көрсетіледі. Кері сату (кері "репо") шарттары бойынша бағалы қағаздарды сатып алу қаржылық жағдай туралы есепте жеке көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыз ретінде қаралады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша "репо" шарттарының қолданылу мерзімі ішінде есептеледі.

Контрагенттерге қарыз шарттарында берілген бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілуі жалғастырылады. Қарыз шарттарында тартылған бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы есепте оларды үшінші тұлғаларға сату кезінде ғана көрсетіледі. Бұл жағдайда сатып алу-сату мәмілесі пайда мен шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздармен операциялар бойынша шығыстарды шегергендегі кірістер құрамындағы кірістер мен шығыстар туралы есепте ескеріледі. Мұндай бағалы қағаздарды қайтару бойынша міндеттеме сауда операциялары бойынша міндеттемелердің құрамында әділ құн бойынша көрсетіледі.

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек сақтандыру кезеңі басталған кезде танылады және төленген қаражаттың әділ құны бойынша бастапқы тану кезінде бағаланады. Бастапқы танылғаннан кейін сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланатын құн бойынша бағаланады. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің баланстық құны оқиғалар немесе мән-жайлар баланстық құн қалпына келтірілмейтінін, ал құнсызданудан болған шығын кезең шығыстарына жататындығын көрсеткен жағдайларда құнсыздану мәніне тексеріледі.

Қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек негізінен сақтандыру компанияларынан да, қайта сақтандыру компанияларынан да сақтандыру бойынша берілген міндеттемелер бойынша берешек сомасын қамтиды. Қабылданған қайта сақтандыру бойынша сыйлықақылар қайта сақтандыру бойынша қызмет түрлерінің жіктелуін назарға ала отырып, қайта сақтандыру негізгі қызмет болып саналатындай түрде кірістер деп танылады.

Қайта сақтандырушылардың берешек сомасы қайта сақтандырудың тиісті саясаттарымен үйлесімді тәсілмен және қайта сақтандыру шартына сәйкес бағаланады. Берілген сыйақылар мен өтелген шығындар жалпы негізде көрсетілген. Құнсыздану мәніне бағалау олардың құнсыздануын көрсететін объективті мән-жайлар туындаған кезде қайта сақтандыру шарттары бойынша барлық активтерге қатысты жүзеге асырылады. Қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек компанияның шарт талаптары бойынша өзіне тиесілі барлық соманы алмайтындығы және мұндай сома сенімді бағалануы мүмкін деген объективті куәлік болған кезде ғана құнсызданады.

Қаржы активтердің құнсыздануы.

Әрбір есепті күнге Кәсіпорын қаржылық активтің құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды. Қаржылық актив немесе қаржылық активтер тобы бойынша күтілетін болашақ ақша ағындарына сенімді бағаланатындай әсер еткен активті алғашқы танудан кейін орын алған бір немесе бірнеше оқиға («шығын оқиғасы») нәтижесінде объективті құнсыздану белгілері болғанда ғана қаржылық актив немесе активтердің тобы құнсызданған болып саналады. Келесі шығын оқиғалары туралы ақпарат актив иегеріне белгілі болған жағдайлар қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобының құнсыздануының объективті белгілеріне жатады: Эмитенттің (борышқордың) қомақты қаржы қиындықтарын басынан кешіруі, шарт талаптарын бұзуы, мысалы, пайызды немесе негізгі қарыз сомасын төлеуден бас тартуы немесе қашуы, банкрот болу ықтималдылығы немесе қарыз алушының қаржылық қайта ұйымдастырылуы, кредиторға қандай да болмасын басқа жағдайларда жасамайтын, қарыз алушының қаржы қиындықтарымен байланысты экономикалық немесе заң себептері бойынша жеңілдік талаптарының берілуі. Осындай растамаларға жекелеп алғанда мерзімі кешіктірілген берешек көлемдерінің немесе қарыздарды төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудан бас тартып, белгілі бір өзара байланыстағы ұлттық немесе жергілікті экономикалық шарттардың өзгеруі сияқты қаржы құралы бойынша төмендеу бағасына ұшырағыш күтілетін болашақ ақша ағындарының болуын көрсететін бақылауға алынған деректер де жатады. Үлестік құралға инвестициялардың құнсыздануының объективті белгілері эмитент қызмет атқаратын техникалық, нарықтық, экономикалық немесе заңи ортада қолайсыз салдарлары бар елеулі өзгерістер туралы ақпаратты қамтиды және үлестік құралдағы инвестициялардың құнының өтелмеу мүмкіндігін көрсетеді.

Амортизациялық құны бойынша есептелетін қаржылық активтер үшін, Кәсіпорын алдымен жеке мәні бар қаржылық активтерге қолданылатын жеке және дербес мәні жоқ қаржылық активтерге қолданылатын жеке немесе жиынтықты негізде объективті құнсыздану белгілерінің болуын анықтайды. Кәсіпорын дербес мәні бар және дербес мәні жоқ ретінде жеке бағаланатын қаржылық активтерге қолданылатын объективті құнсыздану белгілерінің болмауына мән берсе, ол несие тәуекелінің ұқсас сипаттамалары бар қаржылық активтердің тобына осындай активті

қосады және жиынтық негізде құнсыздану мәнін бағалайды. Танылған немесе бұрынғысынша құнсызданудан болған шығын танылатын, құнсыздану мақсатында жеке бағаланатын активтер жиынтықты құнсыздану бағасына жатқызылмайды.

Несиенің құнсыздануынан, дебиторлық берешектен болатын немесе амортизациялық құны бойынша есептелетін инвестицияларды өтеуге дейін ұсталынатын шығынның объективті белгілері болғанда шығынның көлемі осы қаржылық активтер үшін шығыс тиімді пайыз мөлшерлемесі бойынша есептелген болжамды болашақ акша қаражаты ағындарының (әлі артылмаған болашақтағы несие шығындарын есептемегенде) дисконтталған құны мен активтің теңгерімдік құны арасындағы айырмашылық ретінде анықталады. Активтің теңгерімдік құны тікелей немесе бағалау резервінің шоты арқылы азайтылады. Құнсызданудан келтірілген шығын сомасы шығыстар құрамында кезеңдегі пайда мен шығында көрсетіледі.

Кейінгі кезеңде активтердің құнсыздануынан болған шығын көлемі азайып, осы азаю құнсыздану танылғаннан кейін (мысалы, дебитордың несие рейтингінің артуы) орын алған оқиғамен объективті байланыстырылса, ертеректе танылған құнсызданудан болған шығын бағалау резервінің шотын түзету арқылы реверсияланады. Қаржылық активтердің құнын алдыңғы есептен шығару кейіннен қалпына келтірілсе, қалпына келтіру сомасы кезеңдегі пайда мен шығындардың құрамында танылады.

Қаржылық активті тануды тоқтату

Қаржылық актив (немесе, қолданылатын жерде-қаржылық активтің бір бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігі) қаржылық жағдай туралы есепте танылуын тоқтатады, егер:

- активтен акша ағындарын алу құқықтарының қолданылу мерзімі аяқталды;
- Кәсіпорын активтен акша ағындарын алуға өз құқықтарын берді не үшінші тарапқа алынатын акша ағындарын толық көлемде және "транзиттік" келісім бойынша елеулі кідіріссіз төлеу бойынша міндеттеме алды; және Не (а) Кәсіпорын активтен іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы берді, не (б) Кәсіпорын активтен барлық тәуекелдер мен пайданы өзіне бермесе, бірақ өзінде сақтамаса, бірақ осы активке бақылауды берді.

Егер Кәсіпорын активтен акша ағындарын алуға өзінің барлық құқықтарын берсе не транзиттік Келісім жасаса және бұл ретте активтен түсетін барлық тәуекелдер мен пайданы бермесе, бірақ өзінде сақтамаса, сондай-ақ активті бақылауды бермесе, жаңа актив Кәсіпорын берілген активке өзінің қатысуын жалғастыратын дәрежеде танылады. Бұл жағдайда Кәсіпорын да тиісті міндеттемені мойындайды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме компания сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын жалғасатын қатысу мынадай шамалардың ең азы бойынша танылады: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуі Кәсіпорыннан талап етілуі мүмкін ең жоғары сома.

Қаржылық міндеттемелер

Кәсіпорын 9 ХҚЕС (IFRS) әрекет ету саласындағы өзінің қаржылық міндеттемелерін былайша жіктейді:

- пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- қарыздар және кредиторлық берешек.

первоначального

Кәсіпорынның қаржылық міндеттемелері сауда кредиторлық берешегімен берілген. Бастапқы танылғаннан кейін кредиторлық берешек пайыздың тиімді ставкасы әдісі бойынша амортизацияланған құны бойынша ескеріледі. Кірістер мен шығыстар міндеттемелерді тану тоқтатылса немесе олардың құнсыздануы танылса, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе шығында танылады.

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек

Тікелей сақтандыру бойынша кредиторлық берешек сақтандыру сыйақысы бойынша және сақтандыру өтемі бойынша төленбеген берешекті, сақтандыру сыйлықақыларының төленбеген қайтарылуын және агенттерге комиссиялық берешек, сондай-ақ сақтанушылардан және қайта сақтанушылардан алынған аванстарды қамтиды.

Міндеттемелер төлеуге (есеп айырысуға) нақты берешек сомасы бойынша көрсетілген.

Қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек қайта сақтандырушылар мен брокерлер алдындағы берілген қайта сақтандыруға және қабылданған қайта сақтандыру бойынша өтеуге қойылатын талаптар бойынша міндеттемелерге байланысты таза қайта сақтандыру сыйлықақылары бойынша берешекті қамтиды.

Қаржылық міндеттемені тануды тоқтату

Кәсіпорын қаржылық міндеттемені (немесе қаржылық міндеттеменің бір бөлігін) ол өтелген кезде ғана, яғни шартта көзделген міндеттеме мерзімі өткеннен кейін орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде ғана қаржылық жағдай туралы өз есебінен алып тастайды

Басқа Тарапқа өтелген немесе берілген қаржылық міндеттеменің (немесе қаржылық міндеттеменің бір бөлігінің) баланстық құны мен берілген акшалай емес активтерді немесе өзіне қабылданған міндеттемелерді қоса алғанда, төленген өтем сомасы арасындағы айырма пайда немесе шығын құрамында танылады.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер

Әдеттегі қызметті жүзеге асыру барысында Кәсіпорын сақтандыру шартын қайта сақтандыруға береді. Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер қайта сақтандыру Кәсіпорынның берешек сомасын қамтиды. Қайта сақтандырушылардан алынатын сомалар қайта сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру өтеулерін төлеу жөніндегі шығыстар сияқты бағаланады. Құнсыздануға тексеру әрбір есепті күнге немесе есепті жыл ішінде құнсыздану белгісі пайда болған жағдайларда жиірек жүзеге асырылады. Құнсыздану компанияның шарттар талаптары бойынша өтелмеген соманы ала алатындығы және алмайтындығы туралы объективті куәлік болған кезде және Кәсіпорын қайта сақтандырушыдан алатын сомаларға әсер ету сенімді бағалануы мүмкін болған кезде туындайды. Құнсызданудан болған шығын кірістер мен шығыстар туралы есепте ескеріледі.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша кірістер немесе шығындар мәміле жасалған күнгі кезеңнің кірістері мен шығыстарына дереу жатқызылады және амортизацияланбайды.

перестрахованиеперестрахованию

Қайта сақтандыруға берілген шарттар компанияны оның сақтандырушылар алдындағы міндеттемелерінен босатпайды. Кәсіпорын әдеттегі қызмет барысында, бұл қолданылатын кезде, сондай-ақ мүлктік сақтандыру шарттары бойынша қайта сақтандыру тәуекелін өзіне қабылдайды. Қабылданған қайта сақтандыру бойынша сыйлықақылар мен шығындар, егер қайта сақтандыру бойынша қызмет түрлерінің жіктелімін назарға ала отырып, қайта сақтандыру негізгі қызмет болып есептелетіндей түрде кірістер мен шығыстар ретінде танылады.

Қайта сақтандыру бойынша міндеттемелер қайта сақтандырушы компаниялар алдындағы берешек сомасын білдіреді. Төлеуге жататын сомалар қайта сақтандыру жөніндегі шарттарға сәйкес бағаланады.

Сыйақылар мен шығындар берілген және қабылданған қайта сақтандыру үшін жалпы сомада берілген.

Қайта сақтандыру жөніндегі активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату шарттық міндеттемелер орындалған немесе аяқталған кезде немесе шарт екінші Тарапқа берілген кезде жүзеге асырылады.

Жалпы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер

Жалпы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер, олардың мәлімделгеніне немесе болмағанына қарамастан, шығындарды реттеуге арналған тиісті шығындармен бірге және құтқарылған мүлктің және өзге де қалпына келтірулердің күтілетін құнын шегере отырып, есепті күнге болған, бірақ реттелмеген барлық шығындардың есептік түпкілікті құнына негізделген. Хабарламада және шығындардың кейбір түрлерін реттеуде елеулі кідірістер орын алуы мүмкін, осылайша, олардың есепті күнгі соңғы құнына, атап айтқанда, бизнес тәуекелдері, табиғат қорғау тәуекелдері мен қоршаған ортаның ластануына байланысты тәуекелдері бойынша міндеттемелерге қатысты сенімді болуға болмайды.

Шығындарды және наразылықтарды есепке алу бойынша шығыстар резервтерді шығындарды өтеу үшін төленеді, олар бойынша шығындар өтелді, бірақ әлі өтелмеген. Шығындар мен шығындар бойынша шығыстар бойынша резервтер екі санатқа бөлінеді: келтірілген, бірақ есептелмеген шығындар үшін резервтер (бұдан әрі - ОМШР)

Мәлімделген шығындар бойынша резервтер осы талаптар бойынша жасалатын болашақ төлемдердің бағаларына, осындай талап-арыздарға қатысты резервті түзету бойынша шығыстарды қоса алғанда, негізделген. Бұл бағалар резервті қалыптастыру сәтінде қол жетімді фактілер мен мән-жайлар негізінде әрбір нақты жағдай бойынша жүзеге асырылады. Бұл бағалар жалпы сақтандыру бойынша резервтерді қалыптастыру тәжірибесі негізінде талаптарды реттеу жөніндегі бөлім мамандарының негізделген пікірін және талап қоюдың нақты түрін бағалау мен сипатын білуді көрсетеді. Нақты жағдайлар бойынша резервтер реттеу процесі барысында үнемі қайта бағаланады және жаңа ақпараттың түсуіне қарай түзетулер енгізіледі.

ОМШР-дағы және орын алған, бірақ реттелмеген шығындар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесі болған сақтандыру жағдайларына қатысты ретроспективті қолданылуы мүмкін қайта сақтандыру шарттарының негізінде есептеледі.

Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резерв

Кейінгі кезеңдерге жататын делдалдарға төлеуге жататын комиссияны қоса алғанда, алынған сыйлықтардың бір бөлігі еңбек сіңірілмеген сыйлықақы ретінде кейінге қалдырылады. Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтегі өзгеріс табыс тәуекелдің болу кезеңі ішінде танылуы үшін кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі. Еңбек сіңірілмеген сақтандыру сыйлықақыларындағы қайта сақтандырушының үлесі қайта сақтандыру жөніндегі шарттың талаптарына негізделген.

Кейінге қалдырылған аквизициялық шығыстар

Кейінгі қаржы кезеңдеріне жататын сақтандыру жөніндегі жаңа шарттарды алуды және/немесе қолданыстағы сақтандыру шарттарын қайта жаңартуды қамтамасыз ету үшін қаржы кезеңі ішінде шеккен барлық қосымша шығыстар болашақ кезеңдерге олар болашақ кірістерден өтелуге жататын шамада ауыстырылады. Кейінге қалдырылған аквизициялық шығыстар Шарттың қолданылу мерзімі ішінде бірдей капиталдандырылады және амортизацияланады және өзге активтер құрамында ұсынылады. Барлық өзге де аквизициялық шығыстар олардың жұмсалыуына қарай кезең шығыстарына жатқызылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық жылжымайтын мүлік жалға беруден кіріс және капитал құнының өсімінен кіріс алуға арналған. Инвестициялық жылжымайтын мүлік әділ құны бойынша есептеледі. Әділ құн қажет болған жағдайда олардың сипатын, орналасқан жерін немесе жай-күйін ескере отырып түзетілетін ұқсас объектілердің нарықтық құнына негізделген. Егер расталған нарықтық ақпарат болмаса, Кәсіпорын ақша қаражатының дисконтталған ағынын немесе белсенді емес нарықтардағы ағымдағы бағаларды болжау әдісі сияқты бағалаудың балама әдістерін пайдаланады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құнының өзгеруінен болған пайда немесе залал олар туындаған кезеңдегі таза пайдаға немесе шығынға жатқызылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің есептілігінде көрсетілген кейінгі шығындар Кәсіпорын болашақта инвестициялық жылжымайтын мүліктің қолда бар объектілері үшін бастапқы есептелген нормативтік көрсеткіштерден тыс экономикалық пайда алу ықтималдығы бар инвестициялық жылжымайтын мүліктің баланстық құнын ұлғайтуға жатады. Барлық басқа кейінгі шығындар олар жұмсалған кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Негізгі құралдар

Негізгі құрал-жабдықтар келіп түскен сәтте негізгі құрал-жабдықтарды сатып алуға іс жүзінде жұмсалған қажетті барлық шығындарды қамтитын өзіндік құны бойынша көрсетіледі.

Бастапқыда танылғаннан кейін «Жер» және «Ғимараттар мен құрылыстар» топтарының негізгі құрал жабдықтары құнсызданудан келтірілген жиналған тозым мен жиналған шығындарды шегергенде, осы объектінің қайта бағалау күніне әділ құнын білдіретін қайта бағалау құны бойынша есепке алынуы тиіс. Қайта бағалау теңгерімдік құнының есепті кезеңнің соңында әділ құнын қолдану арқылы анықталуы мүмкін болған теңгерімдік құнынан елеулі айырмашылығын болдырмайтын жеткілікті түрде үнемі тексеріледі.

Негізгі құрал-жабдықтардың әділ құны кәсіби бағалаушымен берілген баға бойынша анықталатын нарық құны болып табылады.

Негізгі құрал-жабдықтар объектісінің қайта бағалауынан кейін, қайта бағалау күніне жинақталған негізгі құрал-жабдықтардың амортизациясы активтің жалпы теңгерімдік құнынан шегеріледі, ал таза сомасы активтің қайта бағаланған құнына қайта есептеледі.

Егер активтің теңгерімдік құны қайта бағалау нәтижесінде көбейтілсе, онда осындай көбейтілген сома басқа жиынтық кіріс құрамында танылуы және «Қайта бағалау резерві» бабында капиталда жинақталуы қажет. Дегенмен, мұндай көбейтілу ертерек пайда немесе шығын құрамында танылған дәл сол активтің қайта бағалауынан келтірілген құнның азаю сомасын қалыптастыратын деңгейде пайда немесе шығын құрамында танылуы қажет.

Егер, активтің теңгерімдік құны қайта бағалау нәтижесінде азайтылса, онда осындай азайтылған сома пайда немесе шығында көрсетілді. Сонымен қатар, осы азайту дәл сол активке қатысты «Қайта бағалау резерві» бабында көрсетілген бар болған несие қалдығының көлемінде басқа жиынтық кіріс құрамында танылуы қажет. Басқа жиынтық кіріс құрамында танылған азайту капитал құрамында жинақталған соманы азайтады.

Активтің пайдаланылуына қарай, қайта бағалау сомасы бөлінбеген пайдаға амортизацияны есептеу тәсіліне сәйкес анықталатын көлемде ауыстырылады.

Негізгі құрал-жабдықтардың шығарылуы кезінде, осы негізгі құрал-жабдықтарға қатысты қайта бағалаудан бойынша қалған кіріс бөлінбеген пайдаға (жабылмаған шығын) ауыстырылады. Осы өзгеріс капиталдағы өзгерістер туралы есепте негізгі құрал-жабдықтардың шығарылуы ретінде көрсетіледі.

Қалған негізгі құрал жабдықтар топтары актив ретінде бастапқы танылғаннан кейін негізгі құрал жабдық объектілері өз құны бойынша есептелу кезінде жинақталған тозым мен құнсызданудан келтірілген жиналған шығындарды шегергенде, өз құны бойынша есепке алу тәсілімен есепке алынады.

Топ құнның бірқалыпты шығынға жазу тәсілін пайдалы пайдалану мерзімі аралығында қолданылады.

Есепті кезең аралығында орташа бағаланған негізгі құрал-жабдықтардың пайдалы пайдалану мерзімі төменде көрсетілген:

<i>Атауы</i>	<i>Жылдар саны</i>
Құрылыс пен ғимараттар	30-50
Көлік құралдары	7-10
Кеңсе жабдықтары	3-5
Басқа негізгі құралдар	3-7

Әрбір мөлшерде пайдалы қолданыс мерзімі ұқсас активтермен жасалған жұмыс тәжірибесінің негізінде Топ басшылығының бағалауына сәйкес анықталады.

Пайдалануға жаңадан енгізілген негізгі құрал-жабдықтарға амортизация пайдалануға енгізілген айдан кейінгі айдың бірінші күніне, ал шығарылған негізгі құралдар бойынша шығарылған айдан кейінгі айдың бірінші күніне есептеледі.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер құны бойынша танылады. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер құны мен жинақталған амортизация шегерілген жинақталған құнсыздану шығындары ескеріледі.

Амортизация біркелкі негізінде зарядталған (түзу сызықты) амортизация әдісі бойынша метражды ғылыми-зерттеу институты объектілерін пайдалы қызмет мерзімін бағаланады:

<i>Аты</i>	<i>Жыл саны</i>
Бағдарламалық жасақтама	7-10

Қажет болған жағдайда пайдалы қызмет мерзімі белгіленген материалдық емес активтер үшін амортизация кезеңі мен әдісі, каралады және түзетіледі, сондай тиісті, ең болмағанда әрбір қаржы жылының соңында көрсетіледі. Пайдалы қызмет ету мерзімінің немесе активте енгізілген болашақ экономикалық пайдаларды тұтынудың есептік сұлбасында өзгереді, тиісті жағдайларда, амортизация мерзімін немесе әдісін өзгеріс ретінде қаржылық есептілікте танылған және бағалаудағы өзгеріс ретінде қарастырылады. Шектеулі мерзімі бар материалдық емес активтер бойынша амортизациялық аударымдар материалдық емес активтің функциясына сәйкес келетін шығыстардың санатындағы пайда мен залалдар туралы есепте танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті кезеңнің соңында, Топ активтердің құнсыздануы мүмкін белгілері бар-жоғын анықтайды. Егер осындай белгілер бар болса, немесе құнсыздануға жылдық тексеру қажет болса, Топ активтің өтелетін құнын бағалайды. Активтің немесе бөлімшелердің өтелетін құнынан (немесе жаһандық кәсіподақ) сату шығындарын шегере отырып және активті (немесе ААӨБ) пайдалану құндылығының: активті немесе өтелетін сомасы, (бұдан әрі - ААӨБ) ақша ағындарын тудыра келесі мағыналардан ең жоғары болып табылады. Өтелетін сома актив басқа активтер немесе активтер тобы бойынша жинақталатын ағымдарынан едәуір деңгейде тәуелсіз ақша қаражатының ағындарын қамтамасыз етпейтін жағдайларды қоспағанда, жеке актив үшін анықталады. Активтің баланстық құны немесе қозғалысқа келтіретін ақшалай ағындары оның өтелетін сомасынан асатын болса, актив құнсызданған болып саналады және қайтару құнға дейін жазылады. Пайдалану құнын бағалау бойынша, ақшалай қаражаттардың болашақ ағындары ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және активке тән тәуекелдерді көрсетеді, салық салынғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталады. Әділ құнын айқындау кезінде шығындарда шегерілген бағалаудың тиісті үлгісі қолданылады. Бұл есептік бағалау коэффициенттерімен, қор нарығында акциялары еркін айналатын еншілес компаниялар немесе өзге де қолжетімді әділ құн көрсеткіштерімен үлесіне баға белгілеу.

Жалғасып отырған қызметтің құнсыздануынан болған шығындар қайта бағалаудан басқа толық табыс арқылы танылған, бұрын қайта бағаланған қасиеттері, қоспағанда, құнсызданған активтер функциясына сәйкес келетін шығыстар санаттарының кезеңде пайдада немесе залалда танылады. Бұл жағдайда құнсызданудан болған залал, кез келген алдыңғы қайта бағалау сомасына басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Әрбір есепті кезеңнің соңында, Топ осыған дейін құнсызданған активтер (гудвиллден басқа) шығынының болмауын немесе қысқаруын анықтайды. Осындай белгілер бар болса, Топ ақша келтіретін бірліктің өтелетін сомасы немесе активтің өтем құнын есептейді. Бұрын танылған құнсызданудан болған шығын осыған дейін құнсызданудан болған соңғы шығынның өтелетін сомасын анықтауда пайдаланылатын бағалауда өзгеріс болса ғана қалпына келтіріледі. Активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан аспайды, және актив өткен жылдары жағдайда танылатын болады, ол үшін баланстық құны, амортизация шегерілген, құнсызданудан болған шығын ретінде танылмаса оны топтастыру шектеледі. Мұндай топтастыру актив қайта бағаланған құны бойынша есепке алынған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе залал кезеңде танылады. Соңғы жағдайда топтастыру қайта бағалаудан артуы ретінде қарастырылады.

Капитал

Акционерлік капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Компанияларды біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты сыртқы шығыстар эмиссия нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде капитал құрамында көрсетіледі.

Дивиденд

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар есепті күнге дейін коса алғанда жарияланған жағдайда ғана есепті күнге капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте ашылады.

Жалға алу

Кәсіпорын жалға алушы ретінде

Операциялық жалдау төлемдері жалдау мерзімі көлемінде түзу сызықты әдіс негізінде кіріс пен шығыс туралы есепте залал ретінде танылады.

Кәсіпорын жалға беруші ретінде

Кәсіпорынның жалға беру келісімшартында активтерді басқарудағы барлық тәуекелдер мен шығыстар операциялық жалдау ретінде сақталады. операциялық жалға беру келісімшарты кезіндегі алғашқы тікелей шығындар болашақта күтілетін шығыстар құрамына енгізіледі және жалға беру табысына тең жалға беру мерзімінде шығыстар құрамына кіреді. Жалға беру бойынша шертты төлемдер олар алынған кезеңдегі кіріс ретінде танылады.

Есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша Кәсіпорын қаржылық жалдау активтері болған жоқ.

Түсім мен шығыстарды тану

Сақтандыру жарналарынан түсетін табыс

Жалпы сақтандыру шарттары үшін алынған сыйлықақылар полис берілген сәтте есепке алынады және сақтандыру жабу кезеңі ішінде барабар негізде есептеледі.

Есепті күнге қабылданған, бірақ алынбаған сыйлықақыларды есептеу сақтандыру қызметі немесе өткен тәжірибе негізінде жүзеге асырылады және тапқан сыйлықақыларға енгізіледі.

Сыйлықақылар сатулардан немесе басқа да алымдардан комиссия мен салықтар шегерілгенге дейін көрсетілген. Егер полистердің әрекеті сыйлықақыларды алмау салдарынан тоқтатылса, онда сыйақы бойынша есептелген, бірақ алынбаған барлық кіріс іс-әрекет тоқтатылған деп есептелетін күннен бастап есептен шығарылады.

Жалпы сақтандыру бойынша қол қойылған сыйлықақылар жыл ішінде жасалған мәмілелерді көрсетеді. Алынбаған сыйлықақылар есепті күннен кейінгі сақтандыру кезеңдеріне қатысты жыл ішінде алынған сыйлықақылардың бөлігі болып табылады. Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар әдетте күнделікті немесе ай сайынғы пропорционалды негізде есептеледі. Делдалдар жинаған, бірақ әлі алынбаған сыйлықақылар сақтандыру қызметінің немесе өткен тәжірибенің бағалары негізінде бағаланады және қабылданған сыйлықақыға енгізіледі.

Компанияның әдеттегі қызметі барысында жалпы сақтандыру келісімшарттарына сәйкес қайта сақтандыру тәуекелін қабылдайды. Қайта сақтандыру бойынша қабылданған сыйлықақылар мен шығындар, қайта сақтандырушы қайта сақтандырушы өнімінің жіктелуін ескере отырып, негізгі қызмет ретінде қарастырылғандай, кіріс немесе шығыс ретінде танылады.

Аударылған сақтандыру сыйлықақылары

Өткізілген қайта сақтандыру бойынша есептелген сыйлықақылар қайта сақтандыру келісімшартын жасасқан кезеңде танылады және есеп беру күнінде сомаларды анықтау мүмкін болмаған кездегі бағалауды қамтиды. Сыйлықақылар қайта сақтандыру шартының мерзімі ішінде есептеледі және күнделікті пропорционалды негізде есептеледі.

Едәуір сақтандыру тәуекелін өтемейтін қайта сақтандыру шарттары тікелей қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі. Олар қайта сақтандырушы ұстап қалуға тиіс белгілі бір сыйлықақылар мен алымдардан басқа, төленген немесе алынған қаражат негізінде танылған депозитке салынған активтер немесе қаржы міндеттемелері болып табылады.

Мұндай келісімдер бойынша инвестициялық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану үшін есепке алынады.

Комиссиялар мен алымдар түріндегі кірістер

Комиссиялар, олар болашақ кезеңдерде көрсетілетін қызметтерге жатпайтын болса, олар алынған кезеңдегі кіріс ретінде танылады. Егер бұл болашақ кезеңдерде көрсетілетін қызметтер үшін төлем болса, олар кейінге қалдырылады және келісімшарт мерзімі ішінде көрсетілетін қызметтер ретінде кірістер мен шығыстар туралы есепте танылады. Беру үшін комиссиялық және басқа да біржолғы комиссиялар да кейінге қалдырылады және шарт кезеңі ішінде танылады.

Пайыздық кірістер мен шығыстар

Пайыздық кіріс активтің нақты кірістілігін немесе қолданылатын өзгермелі ставканы назарға ала отырып, есептелуіне қарай кірістер мен шығыстар туралы есепте танылады. Пайыздық кіріс сондай-ақ сыйлықақының немесе дисконттың амортизациясын қамтиды.

Жалпы сақтандыру бойынша залалдар құтқарылған мүліктің құнын және өзге де қайтаруларды шегере отырып, сақтандыру талаптарын реттеу және өткен жылдардың өтелмеген залалдарын түзету жөніндегі шығыстарды қоса алғанда, олардың мәлімделгеніне немесе болмағанына карамастан, жыл ішінде болған талаптар бойынша барлық шығындарды қамтиды.

Сактандыру талаптарын реттеуге арналған шығыстар сактандыру талаптарын төлеуге және реттеуге байланысты шеккен ішкі және сыртқы шығындарды камтиды. Ішкі шығындар шығындарды өтеу туралы талаптар бөлімінің барлық тікелей шығыстарын және талаптарды қарау функциясына тікелей катысты жалпы және әкімшілік шығыстардың кез келген бөлігін камтиды.

Алдыңғы және ағымдағы кезеңдер үшін салық активтері мен ағымдағы салық бойынша міндеттемелер салық органдарынан немесе салық органдарына өтелуі болжанатын сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы – есеп күні қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңдар.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілікті жүргізу мақсаттарында салық салынатын активтер мен міндеттемелер базасы мен теңгерімдік құны арасындағы барлық уақыт айырмашылықтар бойынша есеп беру күніне танылады.

Кейінге қалдырылған активтің теңгерімдік құны әр есеп беру күніне қайта қарастырылып, кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығы немесе бір бөлігі аз болғанда пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайда болса, төмендетіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әр есеп беру күніне қайта қарастырылады және салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беруінің ықтималдылығы пайда болған дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері актив таратылған есеп кезеңінде қолданылады деп болжанатын салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады, ал міндеттеме күшіне немесе нақты күшіне енгізілген есеп күнгі жағдай бойынша салық мөлшерлемелерінің (және салық заңнамасының) негізінде өтелген.

Салық пайдадан немесе шығыннан тыс келесідей танылған баптарға жататын болса, ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар пайдадан немесе шығыннан тыс танылуы қажет. Сәйкесінше, танылған баптарға қатысты ағымдағы және кейінге қалдырылған салық:

- а) баска жиынтык кірісте баска жиынтык кірісте мойындалуы керек;
б) тікелей меншікті капиталда меншікті капиталда тікелей мойындалуға тиіс.

Кәсіпорын Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының бюджетіне әлеуметтік салық төлейді. Кәсіпорын заңды жарналар төлейді. Жалпы әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдар қызметкерлердің жалақысының 9,5% -ын құрайды.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес Қоғам қызметкерлердің жалақыларының 1,5% мөлшерінде әлеуметтік сақтандыруды сақтандыру қорына аударады.

Кәсіпорын өз қызметкерлерінің жалақысының 10% -ын Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына (БЖЗҚ) міндетті зейнетақы жарналары деп ұстайды. Заңға сәйкес, міндетті зейнетақы жарналары қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Кәсіпорын зейнеткерлікке шыққаннан кейін қызметкерлерге төлеуге ағымдағы және болашақ міндеттемелері жоқ.

Резервтер компанияның бұрынғы белгілі бір оқиғаның салдарынан заңды немесе өзіне ерікті түрде қабылданған міндеттемелері болған кезде танылады, оларды реттеу үшін ықтималдықтың үлкен дәрежесімен болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстардың жылыстауы талап етіледі және олар сенімділіктің жеткілікті дәрежесімен бағалауға болады.

Кәсіпорын шығындарды өтеуді күткен жағдайларда, мысалы, сақтандыру шарты бойынша өтеу сомасы жеке актив ретінде танылады, бірақ мұндай өтемді алу іс жүзінде күмән тудырмайтын жағдайда ғана.

Шартты міндеттемелер, егер болашақ міндеттеме ықтимал болып табылса және оның сомасын жеткілікті сенімділік дәрежесімен есептеу мүмкін болмаған жағдайда ашылады.

Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Жылдың соңынан кейінгі, баланс күнінен оқиғалар (түзетілетін оқиғалар) Кәсіпорынның жағдайы туралы қосымша ақпаратты қамтамасыз ететін есепті, қаржы есептілігінде көрсетіледі. Есепті кезең аяқталғаннан кейін болған оқиғалар және түзетілетін емес жағдайлар, елеулі болса қаржы есептілігіне ескертулерде ашып көрсетіледі.

4. Ақша қаражаты

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Банктердегі ағымдағы шоттардағы ақша, теңгемен	74,588	240,726
Кассадағы қолма-қол қаражат	78,116	52,549
Құнсыздануға арналған Резерв	(371)	-
Жиыны	152,333	293,275

5. Банктердегі депозит

Банктердегі депозиттер қазақстандық банктердегі салымдарды қамтиды, олар бойынша сыйақы ставкасы 1.7% - дан 8.25% - ға дейін (2017 ж.: 1.0% - дан 11.5% - ға дейін).

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Депозиттер	1,587,224	2,690,336
Алуға пайыздар	10,707	12,272
Жиыны	1,597,931	2,702,608

Депозиттер бір жылдан 3 жылға дейінгі мерзімге орналастырылды.

6. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мынадай ұзартылмаған және қамтамасыз етілмеген бағалы қағаздарды қамтиды:

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Борыштық бағалы қағаздар:	2,213,109	534,414
ҚР Қаржы министрлігінің облигациялары	1,242,335	-
Корпоративтік облигациялар	746,984	331,239
Қазақстандық банктердің облигациялары	223,790	203,175
Үлестік бағалы қағаздар:	6,048	6,015
Корпоративтік акциялар	6,048	6,015
Жиыны	2,219,157	540,429

7. Кері репо келісімі

Кері репо келісімдері Қазақстан қор биржасы арқылы "авто репо" нарығында жасалған мәмілелерді білдіреді, 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кері репо мәмілелері бойынша берешек Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигацияларымен 419,119 мың теңге сомасында қамтамасыз етілді. (2017 ж. 31 желтоқсан: 85,044 мың теңге).

8. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Сақтанушылардың дебиторлық берешегі	568,530	519,981
Брокерлер мен агенттердің дебиторлық берешегі	159,473	133,406
Қайта сақтанушылардың дебиторлық берешегі	1,810	2,738
Басқа да дебиторлық берешек	10,661	1,095
Құнсыздануға арналған Резерв	(115,632)	(103,006)
Жиыны	624,842	554,214

Дебиторлық берешектің құнсыздануына резервтің өзгеруі былайша берілген:

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
1 қаңтарға	103,006	112,929
Есептеу (қалпына келтіру)	36,494	24,359
Есептен шығару	(23,868)	(34,282)
31 желтоқсанға	115,632	103,006

9. Басқа активтер

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Брокерлік шоттардағы қаражаттар	11,158	108,060
Кепілдік төлемдері	56,025	20,448
Жабдықтаушыларға қысқа мерзімдік аванстар	415,151	565,309
Қызметкердің қарызы	998	5,972

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Басқа да ағымдағы активтер	15,717	16,809
Құнсыздануға арналған резерв	(1,156)	(19,821)
Барлығы	497,893	696,777

Басқа активтердің құнсыздануына арналған резервтегі өзгеріс мынадай түрде берілген.:

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
1 қаңтарда	19,821	6,357
Есепке алу (қалпына келтіру)	(3,653)	13,504
Жазып алу	(15,012)	(40)
31 желтоқсан	1,156	19,821

10. Инвестициялық жылжымайтын мүлік

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Түсім	404,845	-
Негізгі құралдарға қайта жіктеу	(114,625)	-
Барлығы	290,220	-

Инвестициялық жылжымайтын мүлік компания қызметінде пайдалану үшін, операциялық қызметте сату үшін де қолданылмайтын, ал ең алдымен жалға беруден түскен табыс пен капитал құнының өсімінен түскен табыс алу үшін ұсталатын пәтерлерді қамтиды. Инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құны ұқсас сипаттамалары мен орналасқан жері бар (1-деңгей) жылжымайтын мүлікпен соңғы мәмілелер негізінде айкындалады.

11. Негізгі құрал-жабдықтар

	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Басқа	Жиыны
01.01.2017 ж. өзіндік құны	4,350	189,853	59,428	48,930	302,561
Түсу	-	14,094	-	3,522	17,616
Қайта бағалау	-	236,399	-	-	236,399
Шығуы	-	-	(12,166)	(4,500)	(16,666)
31.12.2017 ж. өзіндік құн	4,350	440,346	47,262	47,952	539,910
Түсу	-	-	-	4,270	4,270
Инвестициялық мүліктен қайта жіктеу	-	114,625	-	-	114,625
Шығуы	-	(13,915)	(3,904)	(1,768)	(19,587)
31.12.2018 ж. өзіндік құн	4,350	541,056	43,358	50,454	639,218
01.01.2017 ж. жағдай бойынша жинақталған амортизация	-	(56,072)	(44,866)	(35,618)	(136,556)
Кезең ішіндегі амортизация	-	(14,642)	(2,427)	(4,814)	(21,883)
Қайта бағалау	-	(54,330)	-	-	(54,330)
Шығаруға байланысты амортизацияны есептен шығару	-	-	9,356	4,500	13,856
31.12.2017 ж жағдай бойынша жинақталған амортизация	-	(125,044)	(37,937)	(35,932)	(198,913)
Кезең ішіндегі амортизация	-	(17,414)	(2,527)	(4,437)	(24,378)
Шығаруға байланысты амортизацияны есептен шығару	-	1,281	3,117	1,762	6,160
31.12.2018 ж жағдай бойынша жинақталған амортизация	-	(141,177)	(37,347)	(38,607)	(217,131)
31.12.2017 ж. баланстық құны	4,350	315,302	9,325	12,020	340,997
31.12.2018 ж. баланстық құны	4,350	399,879	6,011	11,847	422,087

Кәсіпорын олардың әділ құнынан елеулі айырмашылықты болдырмау үшін әрбір есепті күнге негізгі құралдардың баланстық құнын талдайды.

Есепті күнге Кәсіпорын жер учаскелері мен ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнын анықтау үшін тәуелсіз бағалаушыны тартпады, олардың баланстық және әділ құны арасында елеулі айырмашылықтар жоқ деп санайды. Соңғы қайта бағалау 2017 жылы жүргізілді, қайта бағалау нәтижесінде Кәсіпорын басқа жиынтық кірістегі 36,414 мың

теңге сомасына кейінге қалдырылған табыс салығын шегерумен 145,655 мың теңге мөлшерінде негізгі құралдарды қайта бағалаудан түскен кірісті таныды. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта бағалаудың таза әсері Негізгі құралдардың баланстық құнын 182,069 мың теңгеге арттырды. Ғимараттардың әділ құны әділ құнның 2 сатысының деңгейіне жатады.

Негізгі құралдардың құнын қайта бағалау болмаған кезде олардың баланстық құны 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 216,644 мың теңгені құрады (2017 ж.: 114,150 мың теңге).

12. Материалдық емес активтер

	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Жиыны
01.01.2017 ж. өзіндік құны	988	988
Сатып алынды	620,000	620,000
31.12.2017 ж. өзіндік құн	620,988	620,988
Сатып алынды	256	256
31.12.2018 ж. өзіндік құн	621,244	621,244
01.01.2017 ж. жинақталған амортизация	(414)	(414)
Кезең ішіндегі амортизациялық аударымдар	(46,648)	(46,648)
31.12.2017 ж. жинақталған амортизация	(47,062)	(47,062)
Кезең ішіндегі амортизациялық аударымдар	(62,142)	(62,142)
31.12.2018 ж. жинақталған амортизация	(109,204)	(109,204)
31.12.2017 ж. баланстық құны	573,926	573,926
31.12.2018 ж. баланстық құны	512,040	512,040

13. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Агенттер мен брокерлер алдындағы берешек	114,599	88,679
Сақтандырушылар алдындағы берешек	214,098	26,931
Клиенттерден алынған аванстар	126,773	186,538
Жиыны	455,470	302,148

14. Еңбек сіңірілмеген сақтандыру сыйлықақылары бойынша Резерв

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Ерікті медициналық сақтандыру	1,293,503	728,332
Көлік құралдары иелерінің АҚЖ	225,656	192,907
Объектілер иелерінің АҚЖ, қызметі үшінші тұлғаларға залал келтіру қаупіне	7	729
Жолаушылар, туроператор және турагент алдындағы тасымалдаушылардың АҚЖ	6,496	8,812
Жазатайым оқиғалардан сақтандыру	674	1,242
Автомобиль көлігін сақтандыру	153	136
Мүлікті, жүктерді сақтандыру	34	31
Басқа сақтандыру	-	29
Жиыны	1,526,523	932,218

15. Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
1 қаңтарда	788,952	1,086,867
Плюс: келтірілген шығындар	5,398,945	3,829,638
Минус: төленген шығындар	(4,804,569)	(4,127,553)
31 желтоқсан	1,383,328	788,952

16. Басқа да міндеттемелер

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Жеткізушілерге берешек	3,758	564,906
Дивидендтер бойынша берешек	38,751	42,559
Қызметкерлерге төлемдер бойынша міндеттемелер	17,422	14,148

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Еңбек демалысы бойынша Резерв	8,835	300
Табыс салығынан басқа төлеуге салынатын салықтар	10,751	5,402
Басқа берешек	11,658	6,556
Жиыны	91,175	633,871

17. Капитал

Акционерлік капитал

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған қарапайым акциялардың саны 366 000 (2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша - 236,000) құрады, оның ішінде 10 000 теңге атаулы құны бар 286,000 (31 желтоқсан 2017: 236,000) қарапайым акциялар ұсынылды. Әрбір қарапайым акция бір дауысқа ие және дивидендтерді бөлу кезінде акциялар тең.

2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам акционерлері:

	31.12.2018 ж.		31.12.2017 ж.	
	доля, %	тыс. тенге	доля, %	тыс. тенге
Джундубаева Сауле Отановна	89.52	2,560,350	89.17	2,104,412
Курлеутов Эрнст Мухамедгазиевич	9.89	282,960	9.89	233,404
Надилов Дмитрий Надилович	0.38	10,800	0.46	10,856
Назарова Зульфия Зунуновна	0.21	5,890	0.25	5,900
Тасбаев Айдар Булатович	-	-	0.23	5,428
Жиыны	100	2,860,000	100	2,360,000

Дивиденд

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компанияның бөлінген резервтері ХҚЕС-қа сәйкес дайындалған қаржылық есептілігіне сәйкес Қоғамның бөлінбеген кірісінен аспауы немесе шығындарға жол берілетін жағдайдағы кезең үшін кірістерден аспауы тиіс. Егер ол капиталдың тапшылығына немесе Компанияның төлем қабілетсіздігіне әкеп соғатын болса, оны бөлу мүмкін емес.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның бөлінбеген пайда, оның ішінде ағымдағы жылдың табысы 271.322 мың теңгені (2017: 598.197 мың теңге) құрады.

2018 жылы 500,000 мың теңге мөлшеріндегі дивидендтер жарияланды, оның 495,320 мың теңгесі акционерлер сатып алған жай акциялар бойынша қосымша эмиссия жолымен (2017 ж.: 1,542,559 мың теңге) берешекті төлеу есебінен өтелді.

Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша резерв

01.01.2017 ж.	89,953
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан болған пайда/шығын	182,069
Қайта бағалау резервіне жатқызылатын кейінге қалдырылған салық	(36,414)
Негізгі құралдарды қайта бағалауды есептелген амортизация және активтердің істен шығуы бөлігінде бөлінбеген пайдаға ауыстыру	(5,619)
31.12.2017 ж.	229,989
Негізгі құралдарды қайта бағалауды есептелген амортизация және активтердің істен шығуы бөлігінде бөлінбеген пайдаға ауыстыру	(13,107)
31.12.2018 ж.	216,882

Резервтік капитал

Тұрақтандыру резерві бөлінбеген пайда есебінен капиталда танылады және сақтандыру ұйымының шығындылығын сипаттайтын коэффициент оның орташа мәнінен асып кеткен жағдайда болашақ сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға байланысты сақтандыру компаниясының міндеттемелерін бағалау болып табылады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік актілеріне сәйкес тұрақтандыру резерві, егер қайта сақтандырушының үлесі есепке алынбаған шығындылық коэффициентінің орташа мәні соңғы үш қаржы жылында 70 пайыздан астамды құраса, есептеледі және танылады.

Компания 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,531 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсан: 12,326 мың теңге) тұрақтандыру резервін таныды.

18. Сақтандыру қызметінен түскен табыс

Төменде 2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін сақтандыру және қайта сақтандыру қызметіне талдау жасалды:

	Ерікті медициналық сақтандыру	Көлік құралдары иелерінің АҚЖ	Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіпімен байланысты объектілер иелерінің АҚЖ	Жолаушыларға, тасымалдаушыларға арналған	Жазатайым оқиғалардан сақтандыру	Көлікті сақтандыру	Мүлкті, жүктерді сақтандыру	Басқа сақтандыру	ЖИЫНЫ
Сақтандыру сыйлықақылары	6,036,357	616,536	-	17,985	3,716	261	81	384	6,675,320
Еңбек сіңірілмеген сақтандыру сыйлықақыларының резервіндегі өзгеріс	(565,170)	(32,750)	30	2,316	568	(18)	(3)	722	(594,305)
Еңбек сіңірілген сыйлықақылар	5,471,187	583,786	30	20,301	4,284	243	78	1,106	6,081,015
Сақтандыру төлемдері	(4,587,465)	(216,797)	-	-	(307)	-	-	-	(4,804,569)
Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар және шығыстар бойынша резервтердегі өзгеріс	(453,383)	(123,583)	6	(16,784)	(1,063)	336	(15)	110	(594,376)
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстар	(5,040,848)	(340,380)	6	(16,784)	(1,370)	336	(15)	110	(5,398,945)
Комиссиялық шығыстар	(292,940)	(74,594)	(1)	(1,023)	(682)	(35)	-	(256)	(369,531)
Сақтандыру қызметінің нәтижесі	137,399	168,812	35	2,494	2,232	544	63	960	312,539

Төменде 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін сақтандыру және қайта сақтандыру қызметіне талдау жасалды:

	Ерікті медициналық сақтандыру	Көлік құралдары иелерінің АҚЖ	Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіпімен байланысты объектілер иелерінің АҚЖ	Жолаушыларға, тасымалдаушыларға арналған	Жазатайым оқиғалардан сақтандыру	Көлікті сақтандыру	Мүлкті, жүктерді сақтандыру	Басқа сақтандыру	ЖИЫНЫ
Сақтандыру сыйлықақылары	4,657,939	484,855	1,968	22,283	5,275	25	95	97	5,172,537
Еңбек сіңірілмеген сақтандыру сыйлықақыларының резервіндегі өзгеріс	(40,717)	(67,478)	2,246	(1,818)	1,486	354	81	(18)	(105,864)
Еңбек сіңірілген сыйлықақылар	4,617,222	417,377	4,214	20,465	6,761	379	176	79	5,066,673
Сақтандыру төлемдері	(3,812,303)	(151,510)	(153,962)	(8,710)	-	(207)	-	(861)	(4,127,553)
Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар және	(73,634)	77,890	123,798	2,937	(70)	74	7	166,913	297,915

«ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЖӘНЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ САҚТАНДЫРУ ЖӨННДЕТІ ҚАЗАҚ «ИНТЕРПРИЧ» КОРПОРАЦИЯСЫ» АҚ
2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒЫҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК (МЫН ТЕНДІКТЕРМЕН)

шығыстар бойынша резервтердегі өзгеріс											
Сактандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстар	(3,885,937)	(73,620)	(30,164)	(5,773)	(70)	(133)	7				
Комиссиялық шығыстар	(286,453)	(33,169)	(1,411)	(1,249)	(2,591)	(58)	(36)				
Сактандыру қызметінің нәтижесі	444,832	310,588	(27,361)	13,443	4,100	188	147	166,128	912,065		

19. Инвестициялық қызметтен түсетін табыс

	2018 ж.	2017 ж.
Банктердегі қаражат бойынша пайыздар	73,823	120,081
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздар	54,935	31,494
Инвестициялармен сауда операциялары бойынша кіріс	-	10,790
Кері репо келісімдері бойынша пайыздар	20,885	8,572
Инвестициялар құнының өзгеруінен болған шығын	(36,120)	(4,990)
Жиыны	113,523	165,947

20. Жалпы әкімшілік шығыстар

	2018 ж.	2017 ж.
Еңбекақы төлеу бойынша шығыстар	433,551	440,392
Бағдарламалық қамтамасыз етуді сүйемелдеу	5,229	78,077
Тозу және амортизация	86,520	68,531
Заңгерлік және өзге де кәсіби қызметтер	12,815	56,137
Оқыту және персоналға арналған басқа да шығыстар	16,517	36,309
Жалдау бойынша шығыстар	58,256	35,659
Ақпараттық қызметтер	21,165	29,574
Табыс салығын қоспағанда салықтар	40,870	18,569
Қорлар	15,316	11,768
Қызмет көрсету және жөндеу	25,074	10,686
Көлік шығындары	291	8,024
Пошта шығындары	3,088	7,128
Іссапар шығындары	6,637	5,880
Банктік комиссиялар	7,082	5,644
Сақтандыру жарналарына кепілдік беру қорына міндетті жарналар	3,131	3,999
Өкілдік шығыстар	1,522	1,977
Прочее	26,287	74,134
Барлығы	763,351	892,488

21. Табыс салығы бойынша шығыстар

Компанияның салық салынатын табысына қолданыстағы 20% ресми ставкасы бойынша заңды тұлғалардан корпоративтік табыс салығы салынады.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстардың негізгі компоненттері былайша берілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	34,303	38,098
Кейінге қалдырылған салық	22,369	(2,205)
Бір жылдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс барлығы	56,672	35,893

Төменде салық бойынша шартты және нақты шығыстарды салыстыру ұсынылған:

	2018 ж.	2017 ж.
Салық салынғанға дейінгі пайда	205,895	151,315
Табыс салығының ресми белгіленген ставкасы	20%	20%
Табыс салығы бойынша шартты шығыс	41,179	30,263
Салық салынатын базаны азайтпайтын шығыстардың және салық салынатын базаға енгізілмейтін табыстардың салықтық әсері	15,493	5,630
Бір жылдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	56,672	35,893

2018 жылға арналған уақытша айырмашылықтардың өзгеруінің салықтық әсері төмендегідей:

	01.01.2018ж.	Пайда мен шығында көрсетіледі	31.12.2018 ж.
Кейінге қалдырылған салық активтері	20,931	4,137	25,068
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	20,601	2,525	23,126

	01.01.2018ж.	Пайда мен шығында көрсетіледі	31.12.2018 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар туралы ереже	60	1,707	1,767
Сактандыру төлемдеріне кепілдік беру қорына жарна	176	(57)	119
Салықтар төлеуге жатады	94	(38)	56
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	56,481	26,506	82,987
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	49,779	27,105	76,884
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	6,702	(599)	6,103
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі (актив)	35,550	22,369	57,919

2017 жылға арналған уақытша айырмашылықтардың өзгеруінің салықтық әсері төмендегідей:

	01.01.2017 ж.	Пайда мен шығында көрсетіледі	Өзге жиынтық кіріс есебіне жатқызылды	31.12.2017 ж.
Кейінге қалдырылған салық активтері	23,962	(3,031)	-	20,931
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	22,586	(1,985)	-	20,601
Пайдаланылмаған демалыстар туралы ереже	867	(807)	-	60
Сактандыру төлемдеріне кепілдік беру қорына жарна	256	(80)	-	176
Салықтар төлеуге жатады	253	(159)	-	94
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	25,303	(5,236)	36,414	56,481
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	25,303	(11,938)	36,414	49,779
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	6,702	-	6,702
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі (актив)	1,341	(2,205)	36,414	35,550

22. Байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптарға Топтың негізгі басқарушы мамандары, сондай-ақ Топты тікелей немесе жанама бақылайтын немесе Топпен бақыланатын ұйымдар кіреді. олардың Топта өзіндік үлестері бар және Топқа айтарлықтай ықпал етеді, жалпы бірдей бақыланады. Өзара байланысты операцияларға тараптар арасындағы ресурстарды, қызметтерді немесе міндеттемелерді беру кіреді.

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер, 2018 жылға:

	Акционерлер	Ортақ бақылаудағы ұйымдар	Негізгі басқарушы қызметкерлер	Жиыны
Активтер				
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	3,455	-	3,455
Басқа активтер	-	4,476	-	4,476
Міндеттемелер				
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша берешек	-	(188,188)	-	(188,188)
Шығындарды және шағымдарды реттеу бойынша резервтер	-	-	-	-
Басқа да міндеттемелер	(39,881)			(39,881)
Кірістер мен шығыстар				
Сактандыру сыйлықақылары	136	2,205	130	2,471
Комиссиялық шығындар	-	(765)	-	(765)
Басқа операциялық кірістер, таза	-	5,591	-	5,591
Жалпы әкімшілік шығыстар	(25,834)	(808)	(28,300)	(54,942)

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер, 2017 жылға:

	Акционерлер	Ортақ бақылаудағы ұйымдар	Негізгі басқарушы қызметкерлер	Жиыны
Активтер				
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	18,114	-	18,114
Баска активтер	3,648	461,265	-	464,913
Міндеттемелер				
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша кредиторлық берешек	(21)	(11,623)	(737)	(12,381)
Сактандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	-	-	(384)	(384)
Баска міндеттемелер	(1,130)	(558,000)	-	(559,130)
Кірістер мен шығыстар				
Сактандыру сыйлықақылары	-	1,741	153	1,894
Комиссиялық шығыстар	-	(1,388)	-	(1,388)
Баска операциялық кірістер, нетто	-	7,936	-	7,936
Материалдық емес активтерді сатып алу	-	(620,000)	-	(620,000)
Жалпы әкімшілік шығыстар	(128,084)	(391)	(1,388)	(129,863)

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы беру

Негізгі басқарушы персонал компанияның басқарма және Директорлар кеңесінің мүшелерін қамтиды. Негізгі басқарушы персоналға сыйақы компанияның қызметінің нәтижелері бойынша лауазымдық жалақы мен бонустарды қамтиды. 2018 жылы жалпы әкімшілік шығыстар құрамына енгізілген сыйақының жалпы сомасы 37,982 мың теңгені құрады (2017: 32,634 мың теңге).

23. Шартты міндеттемелер

Сот процестері

Басшылықтың пікірі бойынша, Компанияның қаржылық жағдайына теріс әсер ететін ағымдағы сот талқылаулары немесе шешілмеген тәуекелдер жоқ.

Салық салу

Қазақстан Республикасының Салық заңдар мен нормативтік актілер өзгерістер мен түрлі түсіндірмелердің нысаны болып табылады. Жергілікті, аймақтық және республикалық салық органдары арасында пікірлер де әртүрді. Айыппұл мен өсімпұлдар қазақстандық салық заңнамасында өзіндік қаталдығымен ерекшеленеді. Қазақстандық салық салу жүйесіндегі белгісіздіктерге орай салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың түпкілікті сомасы кез келген жағдайда, 2018 жылдың 31 желтоқсанына есептелген уақыт бойынша, шығыстарға жатқызылған сомадан асуы мүмкін. Кәсіпорын басшылығы салық заңнамасы орынды және Кәсіпорынның өз салық жағдайына қатысты жарамды негізге ие деп есептейді.

24. Қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты

Кәсіпорынның негізгі қаржы міндеттемелері сауда және басқа да кредиторлық берешекті қамтиды. Кәсіпорынның операциялық қызметті жүзеге асыру үшін аталған қаржы құралы пайдаланылады. Кәсіпорынның қаржы активтерінің құрамына акша және ақшалай баламалары, банк депозиттері және операциялық қызметі нәтижесінде тікелей туындайтын сауда дебиторлық берешек.

Өз қызметінің нәтижесінде, Кәсіпорын қаржылық бірқатар тәуекелдердің түріне ұшырауы мүмкін: валюталық тәуекел, несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі.

Сактандыру бойынша саясат

Кәсіпорын қандай тәуекелге және қандай мөлшерде шығуға болатындығын көздейтін сактандыру жөніндегі нұсқаулықтарды және лимиттерді белгілейді. Осы лимиттерді бақылау тұрақты негізде жүзеге асырылады. Кәсіпорынның тікелей сактандыру қызметі Қазақстан бойынша таралды.

Қайта сақтандыру

Кәсіпорынның қалыпты қызметі барысында қазақстандық қайта сақтандырушылармен қосымша қайта сақтандыру шарттары жасалады. Қайта сақтандыру жөніндегі шарттар компанияны оның сақтандырушылар алдындағы міндеттемелерінен босатпайды. Кәсіпорын өзінің қайта сақтандырушыларының қаржылық жағдайын бағалайды және елеулі залал тәуекелдерін азайту мақсатында ұқсас географиялық аймақтар, қайта сақтандырушылардың экономикалық сипаттамалары бойынша туындайтын кредиттік тәуекелдің шоғырлануын қадағалайды.

Сақтандыру шарты бойынша тәуекел

Сақтандыру шарты бойынша тәуекел осы талаптың нәтижесінде туындайтын кез келген талаптың мөлшері мен мерзіміне қатысты белгісіздікті қоса алғанда, сақтандыру жағдайы орын алатын тәуекел болып табылады. Компания осындай шарттар бойынша тап болатын негізгі тәуекел нақты төлемдер шығындардың резервтерінен асып түседі. Бұған мәлімделген шығындардың жиілігі мен мөлшері, мәлімделген шығындардың бастапқы бағаланған мөлшерінің нақты төлемдерінің артуы, сондай-ақ ұзақ мерзімді сақтандыру шарттары бойынша төлемдер сияқты факторлар әсер етеді. Төлемдердің вариабельділігі сақтандыру шарттарының үлкен портфелі бойынша тәуекелді әртараптандыру арқылы төмендейді, өйткені барынша әртараптандырылған портфель барлық тармақтар бойынша портфельдің кез келген кіші тобында өзгерістердің, сондай-ақ күтпеген нәтижелердің әсеріне аз ұшырайды. Тәуекелдердің өзгергіштігі, сондай-ақ сақтандыру қызметінің стратегиясы мен қағидаттарын мұқият іріктеу және енгізу арқылы, сондай-ақ қайта сақтандыру шарттарын пайдалану арқылы азаяды. Кәсіпорын сақтандыру бойынша қағидаттар мен лимиттерді белгіледі, олар кім және қандай тәуекелдерді және тиісті лимиттерді қабылдай алады. Бұл лимиттер тұрақты негізде бақыланады. Андеррайтинг жылы бойынша есептеу кезінде коэффициенттер жүргізілген сақтандыру төлемдерінің қатынасы мен орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар резервін қоса алғанда, шығындар резервінің өзгеруі, оған қоса қол қойылған сақтандыру сыйлықақысына іс жүргізуге арналған шығыстар сомасы болып табылады. Қайта сақтандырушының үлесін есепке ала отырып, Кәсіпорынның шығындылық андеррайтинг коэффициенті және андеррайтинг құрамдастырылған коэффициенті былайша берілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Андеррайтинг шығындылық коэффициенті	86.99%	75.96%
Андеррайтинг аралас коэффициенті	87.17%	100.47%

Келесі кестеде шарттардың түрлері бойынша бөле отырып ықтимал шығындар резервтері көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Ерікті медициналық сақтандыру	1,078,720	625,336
Көлік құралдары иелерінің АҚЖ	269,639	146,055
Объектілер иелерінің АҚЖ, қызметі үшінші тұлғаларға залал келтіру қаупіне	-	5,187
Жолаушылар, туроператор және турагент алдындағы тасымалдаушылардың АҚЖ	27,706	10,993
Жазатайым оқиғалардан сақтандыру	1,399	357
Автомобиль көлігін сақтандыру	449	793
Мүлікті, жүктерді сақтандыру	20	7
Басқа сақтандыру	5,395	224
Жиыны	1,383,328	788,952

Компания компанияға теріс әсер етуі мүмкін болжанбаған болашақ оқиғаларға байланысты ықтимал тәуекелді азайту мақсатында шығындарды белсенді басқару және жедел реттеу саясатын жүргізеді.

Шығу қайта сақтандыру әртүрлі жағдайларда сақтандыру түрлеріне және аумақтың түріне байланысты әр түрлі сақтау шектеулері бойынша жүзеге асырылады. Қайта сақтандырушылардан өтелетін сомалар тиісті сақтандыру төлемін анықтау кезінде қолданылған жорамалдарға сәйкес есептеледі және қаржылық жағдай туралы есепте қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер ретінде ұсынылады.

2018 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның сақтандыру бойынша негізгі міндеттемелерінің географиялық шоғырлануы Қазақстанда.

Сақтандыру резервтері

Жалпы сақтандыру шарттары бойынша шығындар резервтері (оның ішінде мәлімделген шығындар мен болған, бірақ мәлімденбеген шығындар) келтірілген шығындар бойынша міндеттемелерді реттеудің жалпы түпкілікті шамасын жабу үшін қалыптастырылады, оларды бағалау есепті күнге белгілі фактілерге сүйене отырып жүзеге асырылады. Шығындар бойынша резерв деңгейі (мәлімделген шығындар мен келтірілген, бірақ мәлімденбеген шығындар бойынша резервтерді қоса алғанда) әлеуетті шығындар туралы хабарламаны, осыған ұқсас залалдармен жұмыс

тәжірибесін және прецеденттік құқықты қоса алғанда, есепті күнге қолжетімді ақпарат негізінде белгіленді. Компания сақтандыру шарттарының әрбір сыныбы бойынша резервті түзету бойынша шығыстарды қоса алғанда, мәлімделген шығындар бойынша резервті бағалау үшін қазіргі уақытта барлық мүмкін және қол жетімді ақпаратты пайдаланады. Келтірілген, бірақ мәлімделмеген шығындар бойынша резерв (ОМШР) төленген шығындар негізінде жеткілікті деректер бар барлық сыныптар бойынша тізбекті сатының модификацияланған әдісін пайдалана отырып бағаланды. Шығындар бойынша резервтер сақтандырудың әрбір түрі бойынша жеке талданады. Бұдан басқа, неғұрлым ірі залалдарға қатысты бағалаушылардың зиянды жеке бағалауы немесе актуарийлердің жеке болжамы жүзеге асырылады. Әдетте, шығындарды болжау кезінде жорамалдар неғұрлым ықтимал немесе күтілетін нәтижеге барынша негізделген баға алуға бағытталған. Компания резервтерді пайдалануға үнемі талдау жүргізеді.

Есеп айырысу кезінде қабылданатын болжамдардың негізі компанияның өткен кезеңдердің шығындарын дамытуға қатысты тәжірибесі және оның болашақ кезеңдерге экстраполяциясы болып табылады. Бұған шығындар мен шығындарды реттеуге арналған шығындарға, сондай-ақ өтеуге арналған шығындарға қатысты жорамалдар кіреді. Есепті күннен кейін нақты шығындардың осы бағалауларға әсер ету дәрежесін бағалау үшін субъективті пікір пайдаланылады.

Осы әдістің негізінде жатқан негізгі жол беру компанияның өткен шығындарды дамытуға қатысты тәжірибесі, есепті күннен кейінгі нақты шығындарды дамыту бойынша белгілі бір пайымдауларды қоса алғанда, шығындардың болашақ дамуын болжау үшін және осылайша шығындар бойынша түпкілікті шығындарды пайдалану мүмкін екендігін білдіреді. Негізінен бұл әдіс алдыңғы кезеңдерден күтілетін шығыстар мен күтілетін шығындар коэффициенттерінің негізінде төленген және келтірілген шығындардың дамуын экстраполяциялайды. Өткен шығындардың дамуы көбінесе жоғалуына, ал кейбір жағдайларда географиялық аймаққа, сондай-ақ қызметтің маңызды салаларына қарай талданады. Әдетте үлкен шығындар бөлек қаралады, бағалаушылар бағалаушылардың бағалауы бойынша атаулы құны бойынша резервтер жасалады немесе олардың болашақ дамуын көрсету үшін болжамдар жасалады. Барлық бар белгісіздікті назарға ала отырып, ықтимал нәтижелер ауқымынан ықтимал нәтиже болып табылатын шығындардың есепті түпкілікті құнын алу үшін өткен үрдістер болашақта қолданылуы немесе өзгеруі мүмкін емес дәрежені бағалау үшін білікті пікір пайдаланылады. Міндеттемені бағалауға сондай-ақ қолайсыз ауытқуға маржа қосылуы мүмкін.

Сезімталдық

Жалпы сақтандыру шығындары бойынша резерв жоғарыда көрсетілген негізгі болжамдарға сезімтал. Шығынның басталуы мен оның кейінгі мәлімдемесі және кейіннен реттеу арасында туындайтын кідіріс салдарынан реттелмеген шығындар бойынша резервтер есепті күнге дәл анықтала алмайды. 2018 жылы 5% сақтандыру сыйлықақыларының өзгеруі таза кірісті 267 013 мың теңгеге (2017: 206,901 мың теңге) өзгертуге мүмкіндік береді. Бұл талдау барлық басқа айнымалылардың тұрақты болып қалатынын болжайды.

Кәсіпорынның қаржы құралдарының негізгі санаттары :

Ақшалай қаражат	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Банктердегі депозиттер	152,333	293,275
Кері репо келісімдері	1,597,931	2,702,608
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	419,119	85,044
Өзге қаржы активтері	624,842	554,214
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	67,183	128,508
Қаржылық активтер жиынтығы	2,219,157	540,429
Провизиялар	5,080,565	4,304,078
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	12,748	12,748
Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	328,697	115,610
Басқа да қаржылық міндеттемелер	1,383,328	788,952
Қаржылық міндеттемелер жиыны	68,766	621,913
Ақшалай қаражат	1,793,539	1,539,223

Несиелік тәуекел

Несие тәуекелі дегеніміз – қаржы құралдары бойынша тараптың бірінің өз міндеттемесін орындай алмау және екінші тарапқа қаржылық шығын келтіру тәуекелі.

Кәсіпорын қаржылық активтерді камтамасыз етуді талап етпейді.

Несиелік тәуекелге барынша ұшырау ақша қаражатының баланстық құны және дебиторлық сауда берешегімен байланысты.

Келесі кестеде қаржылық жағдай туралы есептің компоненттері бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері берілген. Кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері өзара есеп айырысу туралы бас келісімдер мен қамтамасыз етуді беру туралы келісімдерді пайдалану салдарынан тәуекелдің төмендеуі әсерін ескерместен жалпы сомада ұсынылған.

	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Ақша қаражаты (кассадағы қолма-қол қаражатты шегергенде))	74,217	240,726
Банктердегі депозиттер	1,597,931	2,702,608
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері	2,213,109	534,414
Кері репо келісімдері	419,119	85,044
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	624,842	554,214
Өзге қаржы активтері	67,183	128,508
Қаржылық активтер жиынтығы	4,996,401	4,245,514

Қаржы активтері халықаралық танылған рейтингтік агенттіктер берген ағымдағы кредиттік рейтингтерді ескере отырып жіктеледі. Компания қайта сактандыру бойынша активтерді талдауға қоспады, өйткені қайта сактандырушылардың кредиттік тәуекелін мониторингілеу үшін халықаралық рейтингтерді белсенді пайдаланады. Компания ішкі көрсеткіштер мен басқарушылық бағалауды пайдалана отырып, қайта сактандырушыларды таңдайды. Бұдан әрі компанияның қаржылық активтерін кредиттік рейтингтер бойынша жіктеу ұсынылған:

	BBB+ бастап BBB- дейін	BB+ бастап BB- дейін	B+ бастап B- дейін	Кредиттік рейтинг берілмеген	Жиыны
31.12.2018 ж.					
Ақша қаражаты (кассадағы қолма-қол қаражатты шегергенде))	-	2,761	71,456	-	74,217
Банктердегі депозиттер	-	-	1,597,931	-	1,597,931
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері	1,242,335	970,774	-	-	2,213,109
Кері репо келісімдері	-	-	-	419,119	419,119
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	-	-	624,842	624,842
Өзге қаржы активтері	-	-	-	67,183	67,183
Қаржылық активтер жиынтығы	1,242,335	973,535	1,669,387	1,111,144	4,996,401
31.12.2017 ж.					
Ақша қаражаты (кассадағы қолма-қол қаражатты шегергенде))	-	3,109	237,617	-	240,726
Банктердегі депозиттер	-	-	2,702,608	-	2,702,608
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері	331,240	203,174	-	-	534,414
Кері репо келісімдері	-	-	-	85,044	85,044
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	-	-	554,214	554,214
Өзге қаржы активтері	-	-	-	128,508	128,508
Қаржылық активтер жиынтығы	331,240	206,283	2,940,225	767,766	4,245,514

Сомасы кестесінде ұсынылған әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы құралдары бойынша кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшері болып табылады, бірақ құндағы өзгерістер нәтижесінде болашақта туындауы мүмкін тәуекелдің ең жоғары мөлшері емес.

Келесі кестеде активтер сыныптары бойынша кредиттік сапа талдауы ұсынылған:

	Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған		Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	Мерзімі өткен және құнсызданған	Жиыны
	Жоғары	Стандарт			
31.12.2018 ж.					
Ақша қаражаты (кассадағы қолма-қол қаражатты шегергенде))	73,847	-	-	370	74,217
Банктердегі депозиттер	1,597,931	-	-	-	1,597,931

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері	-	2,213,109	-	-	2,213,109
Кері репо келісімдері	-	419,119	-	-	419,119
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	619,587	5,255	115,632	740,474
Өзге қаржы активтері	-	67,183	-	-	67,183
Қаржылық активтер жиынтығы	1,671,778	3,318,998	5,255	116,002	5,112,033
31.12.2017 ж.					
Ақша қаражаты (кассадағы қолма-қол қаражатты шегергенде))	240,726	-	-	-	240,726
Банктердегі депозиттер	2,702,608	-	-	-	2,702,608
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері	-	534,414	-	-	534,414
Кері репо келісімдері	-	85,044	-	-	85,044
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	519,778	34,436	103,006	657,220
Өзге қаржы активтері	-	128,508	-	-	128,508
Қаржылық активтер жиынтығы	2,943,334	1,267,744	34,436	103,006	4,348,520

Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған активтер 3 айдан 12 айға дейінгі мерзімге мерзімі өткен. Кәсіпорын басшылығы бұл активтер 2019 жыл ішінде өтелетін болады деп санайды.

Өтімділік тәуекелі

Кәсіпорын өзінің қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімі басталған кезде орындау алмауы Кәсіпорын өтімділік тәуекелдің ұшырауына бейім. Кәсіпорынның өтімділікті басқаруға және оның қамтамасыз ету үшін, мүмкіндігінше тұрақты болып, Кәсіпорынның өтімді өтеу үшін қаражаты жеткілікті, өз міндеттемелерін мерзімінде өтеу тиіс. Күрделі қаржы жағдайлар кезінде Кәсіпорынның беделі тұрақты болу үшін манызды. Егжей-тегжейлі жоспарлау және болжау ақша ағынын қамтамасыз ету үшін өтімділіктің жеткілікті деңгейде Кәсіпорын жүзеге асырады.

Өтелгенге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық активтер мен міндеттемелерді талдау

Негізінен сактандыру шарттарын жасасу бойынша бизнес жүргізетін Кәсіпорын қаржыландыру жөніндегі талаптарды абсолюттік дәлдікпен болжауға тән емес, өйткені сактандыру шарттарына осы міндеттемелер реттелуге тиіс ықтимал резервтер мен кезеңдерді анықтау үшін Ықтималдықтар теориясы қолданылады. Осылайша, сактандыру міндеттемелері бойынша өтеу сомалары мен мерзімдері статистикалық әдістер мен қолда бар тәжірибе негізінде басшылықтың бағалауына негізделеді.

31.12.2018 ж. жағдай бойынша:

	Талап бойынша	12 айдан аз	1 жылдан көп	Жиыны
Активтер				
Ақшалай қаражат	152,333	-	-	152,333
Банктердегі депозиттер	-	1,562,234	35,697	1,597,931
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	-	2,219,157	2,219,157
Кері Репо келісімдері	-	419,119	-	419,119
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	624,842	-	624,842
Өзге қаржы активтері	11,158	56,025	-	67,183
Міндеттемелер				
Провизиялар	-	(12,748)	-	(12,748)
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша кредиторлық берешек	-	(328,697)	-	(328,697)
Сактандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	(1,383,328)	-	-	(1,383,328)

**«ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЖӘНЕ МЕДИЦИНАЛЫҚ САҚТАНДЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ҚАЗАҚ «ИНТЕРТИЧ» КОРПОРАЦИЯСЫ» АҚ
2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК (МЫҢ ТЕНГЕЛІКТЕРМЕН)**

	Талап бойынша	12 айдан аз	1 жылдан көп	Жиыны
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	(68,766)	-	(68,766)
Барлығы, нетто	(1,219,837)	2,252,009	2,254,854	3,287,026

31.12.2017 ж. жағдай бойынша:

	Талап бойынша	12 айдан аз	1 жылдан көп	Жиыны
Активтер				
Ақшалай қаражат	293,275	-	-	293,275
Банктердегі депозиттер	-	1,321,855	1,380,753	2,702,608
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	-	-	540,429	540,429
Кері Репо келісімдері	-	85,044	-	85,044
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша дебиторлық берешек	-	554,214	-	554,214
Өзге қаржы активтері	108,060	20,448	-	128,508
Міндеттемелер				
Провизиялар	-	(12,748)	-	(12,748)
Сактандыру және қайта сактандыру бойынша кредиторлық берешек	-	(115,610)	-	(115,610)
Сактандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	(788,952)	-	-	(788,952)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	(621,913)	-	(621,913)
Барлығы, нетто	(387,617)	1,231,290	1,921,182	2,764,855

Инвестициялық тәуекелдер

Кәсіпорын өзінің инвестициялық саясатында бірқатар қағидаттарды ұстанады: ол тиісті табыс алуды күтетін инвестицияларды жүзеге асырады және олар камтамасыз етудің ең жоғары деңгейін беретіндігіне кепілдік береді. Инвестиция түріне қатысты өтімділіктің елеулі деңгейі мен максатты диверсификацияға ие болу әрқашан маңызды. Қазақстандық сактандыру компанияларының осы саладағы қызметі қатаң бақылауда және оларға бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушылары ретінде қызметті жүзеге асыруға рұқсат етілмейді. Осы себепті Кәсіпорын өзінің инвестициялық қызметін компанияның тапсырмасы бойынша осындай операцияларды жүзеге асыратын брокерлер арқылы жүзеге асырады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл әділ құны немесе қаржы құралдарының болашақ ақша ағындары нарықтағы бағаның өзгеруіне қарай ауытқиды деген тәуекел. Нарық тәуекелі үш түрлі тәуекелдерді қамтиды: валюталық тәуекел, пайыздық тәуекел және басқа да бағалық тәуекел.

Баға тәуекелі

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 7 ХКЕС (IFRS) сәйкес қаржы құралдарына бағалардың әсері қаржы активтері мен міндеттемелерінің теңгерімі негізінде анықталды. Осы сезімталдық қандай да бір уақыт кезеңі ішінде бағалардың өзгеруі нәтижесінде күтілетін кірістер мен шығыстар туралы есептің көрсеткіштеріне әсер етпейді. Сонымен қатар, бұл талдау Барлық өзге айнымалылар өзгеріссіз қалады деп болжайды. Кәсіпорын пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен туындайтын баға тәуекеліне ұшырайды. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы инвестицияларға бағалардың 10% өсуі (азайуы) таза табыстың 177,533 мың теңгеге (2017: 43,234 мың теңге) ұлғаюына әкеп соқтырар еді.

Пайыздық ставканың өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкіндігінен туындайды. Кәсіпорынның құбылмалы пайыздық ставкасы бар қаржы құралдары жоқ және ол пайыздық мөлшерлеме тәуекеліне ұшырамайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – әділ құн немесе қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағындары шетел валютасының бағамының өзгеру салдарынан тербелуі мүмкін тәуекел.

Кәсіпорынның қаржы активтері мен міндеттемелері мынадай валюталарда көрсетілген:

	31.12.2018 ж.				31.12.2017 ж.			
	Жиыны	Теңге	АҚШ доллары	Баска	Жиыны	Теңге	АҚШ доллары	Баска
Активтер								
Ақшалай қаражат	152,333	130,796	18,379	3,158	293,275	132,701	154,608	5,966
Банктердегі депозиттер	1,597,931	212,364	1,385,567	-	2,702,608	197,592	2,505,016	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,219,157	6,046	2,213,111	-	540,429	6,014	534,415	-
Кері репо келісімдері	419,119	419,119	-	-	85,044	85,044	-	-
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	624,842	620,312	4,530	-	554,214	551,862	2,336	16
Өзге қаржы активтері	67,183	57,108	10,075	-	128,508	20,448	108,060	-
Міндеттемелер								
Провизиялар	(12,748)	(12,748)	-	-	(12,748)	(12,748)	-	-
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(328,697)	(327,536)	(943)	(218)	(115,610)	(112,344)	(3,032)	(234)
Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	(1,383,328)	(1,383,328)	-	-	(788,952)	(788,952)	-	-
Баска да қаржылық міндеттемелер	(68,766)	(68,766)	-	-	(621,913)	(621,876)	-	(37)
Жиыны	3,287,026	(346,633)	3,630,719	2,940	2,764,855	(542,259)	3,301,403	5,711

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларына қатысты теңге бағамының 10% - ға әлсіреуі салық салудан кейінгі табыстың 290,458 мың теңгеге (2017 ж.: 264,112 мың теңге) ұлғаюына алып келеді. Бұл талдау барлық қалған айнымалылар өзгеріссіз қалады деп болжайды.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларына қатысты теңге бағамын 10% - ға нығайту барлық өзге айнымалылар өзгеріссіз қалатын жағдайда тең мәнді, бірақ карама-карсы әсер болар еді.

Әділ құн

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны құрал мәжбүрлеп сату немесе тарату салдарынан сату кезінде емес, қалаған Тараптар арасындағы ағымдағы операцияларда айырбасталуы мүмкін соманы камтиды.

Кәсіпорын қаржы құралдарының әділ құны туралы ақпаратты анықтау және ашу үшін бағалау әдістерінің мынадай иерархиялық құрылымын пайдаланады:

- 1-деңгей: ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы бағамдар (түзетілмеген);
- 2-деңгей: әділ құнның есептілікте көрсетілетін сомасына елеулі әсер ететін барлық бастапқы деректер нарықта байқалатын ақпаратқа тікелей немесе жанама негізделетін бағалау үлгілері;
- 3-деңгей: есептегі әділ құнның күтілетін көлеміне айтарлықтай әсер ететін, нарықта байқалған ақпаратқа негізделмейтін кіріс деректерін пайдаланатын бағалау модельдері.

Төменде қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны және қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілетін қаржылық жағдай туралы есептік сомалар:

	31.12.2018 ж.		31.12.2017 ж.	
	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн
Активтер				
Ақшалай қаражат	152,333	152,333	293,275	293,275
Банктердегі депозиттер	1,597,931	1,597,931	2,702,608	2,702,608
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,219,157	2,219,157	540,429	540,429
Кері репо келісімдері	419,119	419,119	85,044	85,044

	31.12.2018 ж.		31.12.2017 ж.	
	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	624,842	612,088	554,214	545,429
Өзге қаржы активтері	67,183	65,812	128,508	126,471
Міндеттемелер				
Провизиялар	(12,748)	(12,488)	(12,748)	(12,347)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(328,697)	(321,988)	(115,610)	(113,777)
Сақтандыру талаптарын реттеуге арналған шығындар мен шығыстар бойынша резервтер	(1,383,328)	(1,355,092)	(788,952)	(752,026)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(68,766)	(67,362)	(621,913)	(612,055)
Барлығы, нетто	3,287,026	3,309,510	2,764,855	2,803,051

Әділ құнды бағалау үшін мынадай әдістер мен жорамалдар пайдаланылды:

- Банкердегі ақша қаражаты мен шоттар мен депозиттер осы қаржы құралдарының сипатына байланысты баланстық құнына тең;
- Бағалы қағаздармен "Кері репо" операциялары осы құралдарды өтеудің қысқа мерзімінің арқасында өзінің баланстық құнына шамамен сәйкес келеді. Оларға әділ құн сатысындағы 1 деңгейі берілді;
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері осындай активтерге қатысты белсенді рыноктардың баға белгілеулері негізінде бағаланды. Оларға әділ құн сатысындағы 1 деңгейі берілді;
- Басқа да қаржылық активтер мен міндеттемелер, сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық және кредиторлық берешек және сақтандыру талаптарын реттеуге шығындар мен шығыстар бойынша резерв әділ құнға дейін өтеудің орташа мерзімі мен пайыздың тәуекелсіз ставкасын ескере отырып 8.25% (2017 ж.: 6.6%) жинақталған. Оларға әділ құн сатысындағы 3 деңгейі берілді.

25. Капиталды басқару

Капиталды басқару қабілетін қамтамасыз ету, қолдай отырып үздіксіз қызметін жалғастыру, оңтайлы капитал құрылымын өзгертуге мүмкіндік беретін, шығындарды азайту Кәсіпорынның міндеті болып табылады. Кәсіпорынның жеке капиталының құрылымы: жарғылық капитал және бөлінбеген пайдадан тұрады.

Кәсіпорын капиталды басқару үшін ешқандай ресми саясаты ие емес. Капиталға қатысты сыртқы реттеуші талаптарға Кәсіпорын объект бола алмайды. Капитал құрылымын сақтау және реттеу үшін, Кәсіпорын иесінен капиталға көмек түрінде ақшалай қосымша салымға ие.

2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша реттеуші капитал былайша берілген:

Реттеуші капитал	31.12.2018 ж.	31.12.2017 ж.
Төлем қабілеттілігінің ең төменгі маржасы	2,023,231	1,779,712
Нақты төлем қабілеттілігі маржасы	964,786	918,817
Төлем қабілеттілігі маржасы	2.10	1.94

26. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Осы қаржылық есептілікке қол қойылған күні осы қаржылық есептілікке ескертпелерде түзетуді немесе ашуды талап ететін қандай да бір оқиғалар болған жоқ.

